

45. B, A'dan boşandıktan sonra C ile evlenmiştir. B'nin C ile olan evliliğinden D isimli bir çocuğu olmuştur. D, 19 yaşına geldiğinde A ile evlenmiştir.

A ile D'nin evliliğinin hukuki akıbeti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mutlak butlandır.
- B) Nisbi butlandır.
- C) Yokluktur.
- D) Geçerlidir.
- E) Eksiklikle sakattır.

Evlenmeyle meydana gelmiş olan kayın hısımlığı, evliliğin sonradan iptal, ölüm veya boşanma sebebiyle ortadan kalkması hâlinde sona ermez, yine devam eder. Fakat evlilik sona erdikten sonra eski eşlerin yeni doğan kan hısımları ile diğer eski eş arasında kayın hısımlığı meydana gelmez.

Kayın hısımlığını doğurmuş olan evlilik sona ermiş bulunsa bile eşlerden biri ile diğerinin üstsoyu veya altsoyu arasında evlenme yasaktır. Fakat, genellikle yanlış bilenenin aksine; evliliğin ortadan kalkmasından sonra artık bu evliliğe dayanan yeni bir hısımlık meydana gelemeyeceğine göre, kocasından boşanan bir kadının boşandıktan sonra ikinci evliliğinden dünyaya gelen kızı ile boşandığı eski kocasının evlenmesine hukuken bir engel yoktur. CEVAP: (D)

46. **Aşağıdakilerden hangisi evlat edinmeye ilişkin olarak yanlış bir ifadedir?**

- A) Evlat edinme ilişkisi mahkeme kararıyla kurulur.
- B) Evlatlık ile evlat edinenin alt soyunun evlenmesi mutlak butlan nedenidir.
- C) Tek başına evlat edinecek kişinin 30 yaşını doldurmuş olması gerekir.
- D) Bir küçüğün evlat edinilebilmesi, evlat edinenin alt soyunun olmamasına bağlıdır.
- E) Evlatlıktan, evlat edinene miras geçmesi söz konusu değildir.

Evlat edinme ister birlikte ister tek başına olsun, her iki hâlde de, evlat edinen ile evlat edinilen arasında, küçük veya ergin olmasına bakılmaksızın en az 18 yaş fark bulunmasını özel şart olarak aranmaktadır (Erginlerin evlat edinilmesine, küçüklerin evlat edinilmesine ilişkin hükümler kıyas yoluyla uygulanır (MK 313/III)). Tek başına evlat edinmede, evlat edinecek kişinin 30 yaşını doldurmuş olması gerekmektedir. 4721 sayılı Medeni Kanun, küçüklerin evlat edinilmesinde, önceki Kanun'un aradığı "düzgün soybağlı altsoyunun bulunmaması" şartını kaldırdığı için halihazırda altsoyu bulunanlar da bir küçüğü evlat edinebileceklerdir. Evlatlık ve altsoyu, evlat edinene kan hısmı gibi mirasçı olurlar. Evlatlığın kendi ailesindeki mirasçılığı da devam eder. Evlat edinen ve mirasçıları evlatlığa mirasçı olamazlar (MK m. 500). Evlatlık ile evlat edinen ve onlardan biri ile diğerinin altsoyu ve eşi arasında kesin evlenme yasağı vardır (MK m. 129). **CEVAP: (D)**

DİKKAT

Evlatlık ilişkisi yalnızca evlat edinen ile evlatlık ve evlatlığın altsoyu arasında soybağı kurar. Bunlar dışındaki hiç kimsenin kimseyle herhangi bir soy bağı ilişkisi bulunmadığı gibi mirasçılık ilişkisi de doğmaz. Yani evlatlık ve evlatlığın alt soyu, evlat edinenin alt soyu gibi mirasçısı olur ancak evlat edinenin diğer hısımlarından kalacak miras paylarında kök içinde halefiyet söz konusu olmaz. Diğer yandan evlatlıkta mirasçılık ilişkisi sadece yukarıdan aşağıya tek yönlüdür. Yani evlatlığın mirası evlat edinene kalmaz.

47. Aşağıdakilerden hangisi edinilmiş mallara katılma rejiminde, kanundan dolayı edinilmiş mal olarak nitelendirilemez?

- A) Personelerle yardım amacı ile kurulan sandık ve benzerlerinin yaptığı ödemeler.
- B) Emek karşılığı olan kazanımlar
- C) Eşlerden birinin kişisel kullanım eşyası
- D) Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar
- E) Edinilmiş malların yerine geçen değerler.

Kanun, edinilmiş malları beş bent halinde 219. maddesinde şöyle belirlemektedir:

- a) Eşin çalışmasının karşılığı olan edimimler,
- b) Sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurumu veya personele yardım amacıyla kurulan sandık ve benzerlerinin yaptığı ödemeler,
- c) Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar,
- d) Kişisel malların gelirleri,
- e) Edinilmiş malların yerine geçen değerler

Kişisel mallar, eşlerin sahip olduğu mallardan bizzat kanun tarafından veya eşler arasında yapılan sözleşme dolayısıyla kişisel mal sayılan mallardır. Kanun tarafından kişisel mal sayılanlar şunlardır (MK m.220):

- a) Eşlerden birinin yalnız kişisel kullanımına yarayan eşya,
- b) Mal rejiminin başlangıcında eşlerden birine ait bulunan veya bir eşin sonradan miras yoluyla ya da herhangi bir şekilde karşılıksız kazanma yoluyla elde ettiği malvarlığı değerleri. Buraya tüm bağışlar, piyangodan, spor totodan, sayısal lotodan, çekilişlerden kazanılan mal ve paralar girer.
- c) Manevi tazminat alacakları,
- d) Kişisel malların yerine geçen değerler. **CEVAP: (C)**

DİKKAT

Hâkim adaylığı sınavlarında aile hukuku alanında 2002 yılından bu yana en çok bu konudan soru sorulmaktadır. Bu tarz sorularda adayların en çok dikkat etmesi gereken husus, “kişisel malların gelirleri”nin kanundan dolayı edinilmiş mal sayılmasıdır.

48. Aile konutuyla ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Aile konutu ile ilgili kira sözleşmesinin feshi diğer eşin açık rızasına bağlıdır.
- B) Aile konutu olarak özgülenen taşınmaz malın maliki olmayan eş, malik olan eşten gerekli şerhin tapu kütüğüne düşürülmesini talep edebilir. Eşin bundan kaçınması halinde hâkim kararıyla bu şerhi düşürür.
- C) Eşlerden biri tarafından kira ile sağlanan aile konutuna ilişkin kira sözleşmesine taraf olmayan eşin, kiralayana yapacağı bildirimle sözleşmeye taraf olma imkânı vardır.
- D) Haklı bir sebep olmadan kendisine rıza verilmeyen eş, hâkimin müdahalesini talep edebilir.
- E) Aile konutunun maliki olmayan eş, doğrudan başvuru yaparak bu şerhin düşülmesini tapu müdürlüğünden talep edebilir.

Eşlerin birlikte oturacakları konutu, yeni kanunun kullandığı terimle “aile konutu”nu seçme hakkı eşlere tanınmıştır. Gerçekten MK m.186/I’de “Eşler oturacakları konutu birlikte seçerler” denilmiştir. Eşlerden biri; diğer eşin açık rızası bulunmadıkça, aile konutu ile ilgili kira sözleşmesini feshedemez, aile konutunu devredemez veya aile konutu üzerindeki hakları sınırlayamaz. Rızayı sağlayamayan veya haklı bir sebep olmadan kendisine rıza verilmeyen eş, hâkimin müdahalesini isteyebilir. Aile konutu olarak özgülenen taşınmaz malın maliki olmayan eş, tapu kütüğüne konutla ilgili gerekli şerhin verilmesini isteyebilir.

Aile konutu eşlerden biri tarafından kira ile sağlanmışsa, sözleşmenin tarafı olmayan eş, kiralayana yapacağı bildirimle sözleşmenin tarafı hâline gelir ve bildirimde bulunan eş diğeri ile müteselsilen sorumlu olur. **CEVAP: (E)**

! DİKKAT

(Kanunun bu düzenlemesi, şerhin kimin tarafından verileceğine ilişkin tartışmalara sebep olmuştur. Bu nedenle, 2004 yılında Tapu Sicili Tüzüğü’nün 57. maddesine eklenen d bendi ile, “Aile konutu şerhi için, konutun aile konutu olduğunu kanıtlayan muhtarlıktan ve varsa apartman yönetiminden alınmış belge ile birlikte vukuatlı nüfus kayıt örneği veya evlilik cüzdanı aranır” hükmü getirilmiş ve böylece malik olmayan eşin tek taraflı olarak bu şerhi verebilmesi imkânı yaratılmıştır. Son olarak Medeni Kanunun 194. Maddesinde 6/2/2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanunun 44 üncü maddesiyle yapılan değişiklikten sonraki halinde ise: “...Aile konutu olarak özgülenen taşınmaz malın maliki olmayan eş, tapu kütüğüne konutla ilgili gerekli şerhin verilmesini tapu müdürlüğünden isteyebilir.” şeklinde yeniden düzenlenerek bu konudaki tartışmaya son verilmiştir.

49. Aşağıdakilerden hangisi evlenmenin mutlak butlanını gerektiren hâllerden biri değildir?

- A) Evlat edinen ile evlathğın evlenmesi
- B) Akıl hastasının evlenmesi
- C) Evli olan bir kişinin tekrar evlenmesi
- D) Bir kişinin, boşandığı eşinin babaannesiyle evlenmesi
- E) Kadının, bekleme süresi olan 300 gün içinde evlenmesi

Hangi hâllerin evlenmenin mutlak butlanını gerektireceği, kanunumuzun 145. maddesinde sınırlı (tahdidî) olarak sayılmıştır. Bekleme süresi, kesin olmayan evlenme engellerinden birisidir. Kesin olmayan evlenme engelleri öyle hâllerdir ki, bunlardan birinin bulunması, evlenmenin yapılmasını önlerse de, buna karşın her nasılsa yapılmış olan evlenme artık geçerli bir evlilik olarak kalır.

CEVAP: (E)

DİKKAT

Kesin evlenme engelleri mutlak butlan sebebi iken kesin olmayan engellerinin herhangi bir yaptırımını bulunmamaktadır.

1. Kesin engeller:

- a) Mevcut evlilik,
- b) Akıl hastalığı
- c) Yasak derecede hısımlık.

2. Kesin olmayan engeller:

- a) Bekleme süresi
- b) Bulaşıcı hastalık

50. 4721 sayılı Medenî Kanun’la getirilen ve kanunî mal rejimi olan “edinilmiş mallara katılma rejimiyle” ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kanundan dolayı kişisel mal olmamasına rağmen sözleşme ile kişisel mallar arasında katılabilir?

- A) Edinilmiş malların geliri
- B) Kişisel malların gelirleri
- C) Edinilmiş malların yerine geçen değerler
- D) Kişisel malların yerine geçen değerler
- E) Eşlerden birinin karşılıksız kazanma yoluyla elde ettiği malvarlığı değerleri

Edinilmiş malların geliri de edinilmiş mal iken; kişisel malların geliri kanun gereği edinilmiş maldır. Diğer yandan bu tür edinilmiş malların sözleşme ile kişisel mala dönüştürülmesi de mümkündür. **CEVAP: (B)**

DİKKAT

Yukarıda da önemle uyardığımız üzere, bu tarz sorularda adayların en çok dikkat etmesi gereken husus, “kişisel malların gelirleri”nin kanun gereği edinilmiş mal olmasıdır.

51. Aşağıdakilerden hangisi özel boşanma nedenlerinden biri değildir?

- A) Terk
- B) Ortak hayatın yeniden kurulamaması
- C) Hayata kast
- D) Akıl hastalığı
- E) Zina

Boşanma, eşler hayatta iken onlar arasındaki evlilik ilişkisine son vermek demektir. Boşanma sebepleri Kanunumuzun 161-166. maddelerinde sınırlı (tahdidi) olarak sayılmıştır; bunlardan başka sebeplerle boşanmaya hükmedilemez. Kanun koyucu, boşanma sebeplerini düzenlerken, özel ve genel sebepler ayırımına gitmiştir. Boşanmanın özel sebepleri, zina; hayata kast, pek kötü veya onur kırıcı davranış; suç işleme veya haysiyetsiz hayat sürme; terk ve akıl hastalığıdır. Ortak hayatın yeniden kurulamaması genel boşanma sebeplerinden biridir. **CEVAP: (B)**

52. Evlenme başvurusu ve başvurunun reddine ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Evlendirme memuru, evlenme başvurusunu ve buna eklenmesi gereken belgeleri inceler, başvuruda bir noksanlık görürse bunu tamamlar veya tamamlattırır.
- B) Başvurunun usulüne uygun olarak yapılmadığı veya evleneceklerden birinin evlenmeye ehil olmadığı ya da evlenmeye yasal bir engel bulunduğu anlaşılırsa, evlenme başvurusu reddolunur ve durum evleneceklerle yazıyla hemen bildirilir.
- C) Evleneceklerden her biri evlendirme memurunun ret kararına karşı mahkemeye başvurabilir.
- D) Red kararına itiraz, evrak üzerinde incelenip kesin karara bağlanır
- E) Mutlak butlan sebeplerinden birinin bulunduğuna ilişkin ret kararlarına karşı açılan davalar, basit yargılama usulüyle ve Cumhuriyet savcısının hazır bulunmasıyla görülür.

MK 138. Maddede 31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle yapılan değişiklikle, bu fıkrada yer alan “ve Cumhuriyet savcısının hazır bulunmasıyla” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır. **CEVAP: (E)**

53. Soybağının reddi davasına ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Koca, davayı, doğumu ve baba olmadığını veya ananın gebe kaldığı sırada başka bir erkek ile cinsel ilişkide bulunduğunu öğrendiği tarihten başlayarak bir yıl içinde açmak zorundadır.
- B) Çocuk, ergin olduğu tarihten başlayarak en geç bir yıl içinde dava açmak zorundadır.
- C) Koca, bu davayı her hâlde doğumdan başlayarak beş yıl içinde açmak zorundadır.
- D) Gecikme haklı bir sebebe dayanıyorsa, hak düşürücü süre bu sebebin ortadan kalktığı tarihte işlemeye başlar.
- E) Çocuk evlilik içinde ana rahmine düşmüşse davacı, kocanın baba olmadığını ispat etmek zorundadır.

MK 289. Maddede yer alan ve kocanın soybağının reddi davasını düzenleyen bu hükümdeki “...her hâlde doğumdan başlayarak beş yıl...” ibaresi, Anayasa Mahkemesi’nin 25/6/2009 tarihli ve E.: 2008/30, K.: 2009/96 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Bu nedenle soy bağının reddi davasında 5 yıllık bir üst süre sınırı bulunmamaktadır. **CEVAP: (C)**

54. Medeni kanunun 291. Maddesinde diğer ilgililerin de soy bağının reddi davası açmasına imkan tanınmıştır. Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dava açma süresinin geçmesinden önce kocanın ölmesi veya gaipliğine karar verilmesi ya da sürekli olarak ayırt etme gücünü kaybetmesi hâllerinde diğer ilgililer de soy bağının reddini talep edebilir
- B) Kocanın altsoyu, anası, babası veya baba olduğunu iddia eden kişiler bu davayı açabilecek ilgililerden sayılır.
- C) Bu dava doğumu ve kocanın ölümünü, sürekli olarak ayırt etme gücünü kaybettiğini veya hakkında gaiplik kararı alındığını öğrenmelerinden başlayarak bir yıl içinde açabilir.
- D) Ergin olmayan çocuğa atanacak kayyım, atama kararının kendisine tebliğinden başlayarak bir yıl, her hâlde doğumdan başlayarak beş yıl içinde soybağının reddi davasını açar.
- E) Kocanın açacağı soybağının reddi davasına ilişkin hükümler bu davada da kıyas yoluyla uygulanır.

Kanunun 291. Maddesinde yer alan “...her hâlde doğumdan başlayarak beş yıl...” ibaresi, 10/12/2013 tarihli ve 28847 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Anayasa Mahkemesi’nin 10/10/2013 tarihli ve E.: 2013/62, K.: 2013/115 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Dolayısıyla bu davada da tek hak düşürücü süre 1 yıl olarak kabul edilmiş ve 5 yıllık üst sınır kaldırılmıştır. **CEVAP: (D)**

55. Mahkeme kararıyla kurulan bir soybağı türü olan evlatlık ilişkisinin yine bir dava aracılığıyla ve mahkeme kararıyla kaldırılması mümkündür. Aşağıdakilerden hangisi evlatlık ilişkisinin kaldırılmasına ilişkin yanlış ifadedir?

- A) Yasal sebep bulunmaksızın rıza alınmamışsa, rızası alınması gereken kişiler, küçüğün menfaati bunun sonucunda ağır biçimde zedelenmeyecekse, hâkimden evlâtlık ilişkisinin kaldırılmasını isteyebilirler.
- B) Dava hakkı, her hâlde evlât edinme işleminin üzerinden beş yıl geçmekle düşer
- C) Dava hakkı, evlâtlık ilişkisinin kaldırılması sebebinin öğrenilmesinden başlayarak bir yıl geçmekle düşer
- D) Evlât edinme esasa ilişkin diğer noksanlıklardan biriyle sakatsa, Cumhuriyet savcısı veya her ilgili evlâtlık ilişkisinin kaldırılmasını isteyebilir.
- E) Başlangıçtaki noksanlıklar sonradan ortadan kalkmış veya sadece usule ilişkin olup ilişkinin kaldırılması evlâtlığın menfaatini ağır biçimde zedeleyecek olursa, evlatlık ilişkisinin kaldırılması talep edilemez.

Evlatlık ilişkisinin kaldırılması MK 317 ve devamı maddelerde düzenlenmiştir. Bu davaya ilişkin hak düşürücü süreyi düzenleyen 319. maddede yer alan “...ve her hâlde evlât edinme işleminin üzerinden beş yıl...” ibaresi, Anayasa Mahkemesi’nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2012/35, K.: 2012/203 sayılı Kararı ile iptal edilmiş olup, İptal Kararı Resmi Gazete’de yayımlandığı 12/7/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla Dava hakkı, evlâtlık ilişkisinin kaldırılması sebebinin öğrenilmesinden başlayarak sadece bir yıl geçmekle düşer. **CEVAP: (B)**

56. Tanıma ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tanıma, nüfus memuruna yapılacak beyanla gerçekleşebilir.
- B) Başka bir erkek ile soybağı bulunan çocuğun tanınması mümkün değildir.
- C) Küçük veya kısıtlı tanıma beyanında bulunurken, yasal temsilcilerinin rızasına gerek yoktur.
- D) Tanımanın iptali ana ve çocuğa karşı açılır.
- E) Cumhuriyet savcısı tanımanın iptali davası açabilir.

Tanıma, babanın bir çocuğun kendisinden doğduğunu kanunun aradığı şekiller içerisinde, ilgili makamlara açıklamasıdır. Tanıma, geçmişe etkili sonuçlar doğurur, yani çocuğun doğduğu tarihten, hatta ana rahmine düştüğü andan itibaren hüküm ifade eder. Evlilik içinde doğmuş olan bir çocuk gerçek baba olduğunu iddia eden kişi tarafından tanınmaz. Böyle bir çocuğun tanınması, ancak soybağının koca tarafından reddedilmiş olması hâlinde mümkün olabilir. Tanıma, babanın nüfus memuruna veya mahkemeye yazılı başvurusu ya da resmi senette veya vasiyetnamesinde yapacağı beyanla olur. Taniyan; yanlış, aldatma veya korkutma sebebiyle tanımanın iptalini dava edebilir. İptal davası anaya ve çocuğa karşı açılır (MK m. 297). Ana, çocuk ve çocuğun ölümü halinde alt-soyu, Cumhuriyet Savcısı, Hazine ve diğer ilgililer tanımanın iptalini dava edebilirler. Dava taniyana, taniyan ölmüşse mirasçılara karşı açılır (MK m. 298). Tanıma beyanında bulunan kimse küçük veya kısıtlı ise, veli veya vasisinin de rızası gereklidir (MK m.295/II). **CEVAP: (C)**

57. Terk nedenine dayanan boşanma davasında, davacı eşin ihtar talebinde bulunabilmesi için geçmesi gereken süre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 6 ay B) 3 ay C) 4 ay D) 2 ay E) 1 ay

Terk edilen eş 4. ayın sonunda hâkime VEYA NOTERE başvurarak terk eden eşe 2 ay içinde ortak konuta dönmesini “ihtar” ettirir. Terk eden eş bu süre içinde dönmezse, terk edilen eş boşanma davası açabilir. Dolayısıyla terk sebebiyle boşanma davası açabilmek için, ayrı yaşamanın en az 6 ay devam etmiş olması şarttır. **CEVAP: (C)**

58. Kusuru daha ağır olmamak koşuluyla, süresiz olarak diğer taraftan malî gücü oranında talep edilen ve boşanmaya dayanan nafaka aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yardım nafakası
B) Tedbir nafakası
C) İştirak nafakası
D) Yoksulluk nafakası
E) Sürekli nafaka

Boşanma yüzünden bir yoksulluğa düşecek olan taraf, kusuru daha ağır olmak şartıyla, geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Nafaka yükümlüsünün kusurlu olması şart değildir. Bu nafakaya yoksulluk nafakası denilmektedir. İrat biçiminde ödenmesine karar verilen maddi tazminat veya nafaka, alacaklı tarafın yeniden evlenmesi ya da taraflardan birinin ölümü hâlinde kendiliğinden kalkar; alacaklı tarafın evlenme olmaksızın fiilen evliymiş gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan kalkması ya da haysiyetsiz hayat sürmesi hâlinde mahkeme kararıyla kaldırılır. **CEVAP: (D)**

DİKKAT

Nafaka borcu bir zararın tazminine ilişkin değildir. Diğer bir değişle bir kişinin kanun veya mahkeme kararı uyarınca bir başka kişiye nafaka ödemesine hükmedilmesi için tazminat davasında aranan hukuka aykırı davranış+kusur+ zarar+ illiyet bağı unsurları aranmaz. Çünkü tazminat borcu haksız ve zarar verici bir davranış nedeniyle doğan bir borç kaynağı olmasına rağmen nafaka ödeme borcu doğrudan doğruya kanundan doğan bir yükümlülüktür. Dolayısıyla ödeyecek olanda bir kusur aranmadığı gibi talep edende de özel olarak “kusursuz olma” şartı aranmaz.

59. Ayırt etme gücünden geçici yoksunluk nedeniyle açılacak evliliğin iptali davaları için söz konusu olan süre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İptal sebebinin öğrenildiği tarihten itibaren 6 ay ve evlenmeden itibaren 5 yıl zamanaşımı süresi
- B) İptal sebebinin öğrenildiği tarihten itibaren 1 yıl ve evlenmeden itibaren 10 yıl zamanaşımı süresi
- C) İptal sebebinin öğrenildiği tarihten itibaren 6 ay ve ayırtım gücünü kaybettiği andan itibaren 5 yıl, hak düşürücü süre
- D) İptal sebebinin öğrenildiği tarihten itibaren 6 ay ve evlenmeden itibaren 5 yıl hak düşürücü süre
- E) İptal sebebinin öğrenildiği tarihten itibaren 1 yıl ve evlenmeden itibaren 5 yıl hak düşürücü süre

Mutlak butlan davasının aksine nisbî butlan davası belli bir süre ile sınırlandırılmıştır. Bu dava hakkı, hak sahibinin iptal sebebini öğrendiği veya korkunun etkisinin ortadan kalktığı andan itibaren altı ay ve her hâlde evlenmenin üzerinden beş yıl geçmekle düşer (MK m. 152). Artık bu sürelerden sonra dava açmak imkânı kalmaz. **CEVAP: (D)**

DİKKAT

Adayların, Medeni Kanun'da düzenlenen sürelerin genellikle HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE olduğunu unutmamaları; zamanaşımının istisnai durumlarda söz konusu olduğuna dikkat etmeleri gerekmektedir.

60. Kocanın, soybağını reddetmek istemesi hâlinde, dava açması gereken süre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedeni öğrendiği tarihten itibaren 1 ay ve her halükârda doğumdan itibaren 5 yıl hak düşürücü süre
- B) Nedeni öğrendiği tarihten itibaren 1 yıl ve her halükârda doğumdan itibaren 5 yıl zamanaşımı süresi
- C) Nedeni öğrendiği tarihten itibaren 6 ay ve her halükârda doğumdan itibaren 5 yıl hak düşürücü süre
- D) Nedeni öğrendiği tarihten itibaren 1 yıl doğumdan itibaren 10 yıl zamanaşımı süresi
- E) Nedeni öğrendiği tarihten itibaren 1 yıllık hak düşürücü süre

Babalık karinesi âdi karinelerdendir, yani aksini ispat etmek mümkündür. O hâlde bir baba, evlilik içinde doğan veya evlilik içinde ana rahmine düşmüş, yani evliliğin sona ermesinden itibaren üç yüz gün içinde doğmuş olan çocuk hakkındaki geçerli olan bu karineyi çürütebilir; ancak, bunu bir dava ile yapmak zorundadır. İşte buna soybağının reddi, davaya da soybağının reddi davası adı verilmektedir. **Koca, bu davayı doğumu ve baba olmadığını veya ananın gebe kaldığı sırada başka bir erkek ile cinsel ilişkide bulunduğunu öğrendiği tarihten itibaren 1 yıl içinde açmazsa dava hakkı düşer. CEVAP: (E)**

DİKKAT

(Anayasa Mahkemesi'nin 25.06.2009 tarih ve 2009/96 sayılı ve 07.10.2009 tarihinde yürürlüğe giren kararı uyarınca Medeni Kanun'un 289. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "... her hâlde doğumdan başlayarak 5 yıl" ibaresi iptal edilmiştir). Adayların, bu konuda çıkabilecek sorularda, "her hâlde doğumdan başlayarak 5 yıl" tuzağına düşmemeleri gerekmektedir.

61. Babalık davası ile veya ayrı bir dava ile baba veya mirasçılardan malî haklarını talep eden ana ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Doğum giderlerini talep edebilir.
- B) Gebelik ve doğumun gerektirdiği diğer giderleri talep edebilir.
- C) Bu talepler ana olmaya bağlı olduğu için çocuğun ölü doğması halinde bu taleplerin ileri sürülmesi mümkün değildir.
- D) Doğumdan önceki ve sonraki altışar haftalık geçim giderlerini talep edebilir.
- E) Sosyal güvenlik kuruluşlarının anaya yaptığı ödemeler hakkaniyet ölçüsünde tazminattan indirilir.

Babalık davası, çocuk bakımından babasının hukuken belli olması ve dolayısıyla çocuk ile baba arasında soybağı kurulması sonucunu doğurur. Aynı dava ana bakımından ise;

1. Doğum giderleri,
2. Doğumdan önceki ve sonraki altışar haftalık geçim giderler,
3. Gebelik ve doğumun gerektirdiği diğer giderlerin karşılanmasını sağlar.

Çocuk ölü doğmuş olsa bile hâkim, bu giderlerin karşılanmasına karar verebilir (MK 304/III). CEVAP: (C)

DİKKAT

Burada ananın talebi doğrudan doğruya kendisine ilişkindir. Bu nedenle çocuğun ölü veya sağ doğmasının herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Ancak talebin doğrudan doğruya çocuk adına ve çocuğa yönelik olarak ana tarafından talep edildiği hallerde elbette çocuğun sağ ve tam doğmuş olması gerekir ki; bu durum geçmişe etkili olan hak ehliyetinin de zorunlu bir unsuru ve önkoşuludur.

62. Evlat edinmeye ilişkin olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ana babanın, çocuklarının evlât edinilmesine rıza verebilmesi için doğumdan itibaren en az altı ay geçmesi gerekir.
- B) Ergin ve kısıtlıların evlat edinilebilmesi, evlat edinen tarafından en az beş yıl süreyle bakılıp gözetilmelerine bağlıdır.
- C) Ana ve babaya ait olan hak ve yükümlülükler evlat edinene geçer.
- D) Bir küçüğün evlat edinilebilmesi için evlat edinen tarafında en az bir yıl süreyle bakılmış ve eğitilmiş olmasına bağlıdır.
- E) Altsoyunun bulunması bir küçüğün evlât edinilmesine engel teşkil etmez.

Küçüklerin evlat edinilmesine ilişkin genel şartlar şu şekildedir:

- Evlat edinilecek küçüğün evlat edinecek olan tarafından bir yıl süreyle bakılmış ve eğitilmiş olması gereklidir,
- Evlat edinmenin küçüğün yararına olması,
- Mevcut çocukların yararının zedelenmemesi.

Küçüklerin evlat edinilmesinin özel koşullarından biri, ana-babanın rızasıdır. Rıza, küçüğün doğumunun üzerinden 6 hafta geçmeden önce verilemez. Rıza, tutanağa geçirilme tarihinden başlayarak altı hafta içinde aynı usulle geri alınabilir. Geri almadan sonra yeniden verilen rıza kesindir

Ergin kişilerin ve kısıtlanmış olan erginlerin evlat edinilmesinde evlat edinilenin belli özelliklerinin olması (ya bedensel veya zihinsel özürlü sebebiyle sürekli olarak yardıma muhtaç ve evlat edinen tarafından en az beş yıldır bakılıp gözetilmekte olması veya evlat edinen tarafından küçükken en az beş yıl süreyle bakılmış, gözetilmiş ve eğitilmiş olması veya diğer haklı sebeplerin mevcut ve evlat edinilenin en az beş yıldır evlat edinen ile aile halinde birlikte yaşamakta bulunması) gerekmektedir. **CEVAP: (A)**

63. Belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanan ve atandığı kişinin ehliyet durumunda herhangi bir değişikliğe yol açmayan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vasi
- B) Veli
- C) Kayyım
- D) Yasal danışman
- E) Aile meclisi vesayeti

Kayyım da vasi gibi vesayet organlarından (MK m.396); fakat fonksiyonu vasininkinden farklıdır. Gerçekten vasi, vesayet altındaki kimsenin hem kendisine hem de mallarına özen göstermek üzere atandığı hâlde, kayyım sadece belirli işleri görmek veya bir malvarlığını yönetmek için atanır (MK m. 403/II).. Kayyım atanmış olması, temsil edilecek veya işi görülecek olan kişinin fiil ehliyetinin sınırlanması sonucunu doğurmaz. Bu kişi kayyım atanmadan önce fiil ehliyetine göre hangi kategoriye girmekte idiyse, yine o kategorideki, örneğin sınırlı ehliyetli veya sınırlı ehliyetsiz vb. durumunu korur (MK m. 458). **CEVAP: (C)**

64. 19 yaşındaki B ve 20 yaşındaki C, çevrelerindeki herkesten gizli bir şekilde nişanlanmışlardır. Bu nişandan kısa bir süre sonra B, C'ye antika bir vazö hediye etmiştir. B'nin kendisini aldattığını öğrenen C, nişanı bozmuş ve B tarafından kendisine hediye edilen vazöyü da B'ye sinirlendiği için kırmıştır.

Yukarıdaki olaya göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Nişanın bozulmasında kusurlu olan B, hediyeinin iadesini talep etme imkânına sahip değildir.
- B) Verilen hediye yok olduğu için B, herhangi bir talepte bulunamaz.
- C) B'nin, hediyeinin iadesi davası açması için bir yıllık hak düşürücü süresi vardır.
- D) B, maddî tazminat davası açarak, vazönun değerini talep edebilir.
- E) B, sebepsiz zenginleşme hükümleri uyarınca vazönun değerini talep edebilme imkânına sahiptir.

Nişanlılık evlenme dışındaki bir sebeple sona ererse nişanlıların birbirlerine veya ana babasının ya da onlar gibi davrananların diğer nişanlıya vermiş oldukları alışılmışın dışındaki hediyeler, verenler tarafından geri istenebilir. Bir fotoğraf veya mektubun nişanlıda kalması, diğer nişanlının kişilik haklarını zedeliyorsa geri verilmesi gerektiği görüşü doktrinde genel kabul görmektedir. Hediyelerin geri verilmesini isteme hakkı nişanlılardan başka, onların ana-babalarına ve hâтта ana-baba gibi davranan kimselere tanınmaktadır. Hediye aynen veya mislen geri verilemiyorsa, sebepsiz zenginleşme hükümleri uygulanır. CEVAP: (E)

DİKKAT

Nişanın bozulmasının maddî -manevî tazminat ve alışılmışın dışındaki hediyelerin iadesi olmak üzere 3 sonucu bulunmaktadır. Maddî ve manevî tazminat davası kusuruyla nişanın bozulmasına sebebiyet vermiş veya haklı bir nedene dayanmadan nişanı bozan nişanlıya açılırken hediyelerin iadesi talebi zararın giderilmesine yönelik bir tazminat olmadığından her iki taraf da kusur- zarar şartı aranmaksızın birbirine veya ana/ baba veya ana baba gibi davrananların diğer nişanlıya verdiği alışılmışın dışındaki hediyelerin bir tür sebepsiz zenginleşme davası ile iadesi talebine ilişkindir.

65. 17 yaşındaki Bay B ve 17 yaşındaki Bayan C ailelerinin de iznini almak suretiyle aileler arasındaki yapılan bir törenle nişanlanmışlardır. Bir süre sonra C, X televizyonu tarafından yapılan Türkiye Güzellik Yarışması'na katılmış ve bu yarışmada ikinci olmuştur. Bu yarışma nedeniyle meşhur olan C, bir erkek dergisine müstehcen pozlar vermiş ve bunun üzerine nişan B tarafından bozulmuştur.

Yukarıdaki olaya göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) C'nin bu davranışı şeref ve haysiyeti ihlâl edici nitelik taşıdığı için B'nin ailesi C'ye karşı manevî tazminat davası açabilir.
- B) C'nin davranışlarında, onur kırıcı her hangi bir unsur olmadığı için B'nin, nişanın bozması haksızdır.
- C) Nişanın bozulmasından itibaren iki yıl içinde açacağı manevî tazminat davası ile B, yaşadığı kişilik hakkı ihlâlini C'ye tazmin ettirebilir.
- D) Daha önce C tarafından B'ye verilmiş hediyeler varsa C, bu hediyeleri talep edebilir.
- E) Evlenme yaşına ulaşmış olan B ve C'nin nişanlanabilmek için ailelerinden izin almalarına gerek yoktur.

Nişanlılık evlenme dışındaki bir sebeple sona ererse nişanlıların birbirlerine veya ana babasının ya da onlar gibi davrananların diğer nişanlıya vermiş oldukları alışılmışın dışındaki hediyeler, verenler tarafından geri istenebilir. Manevi tazminat davası ise sadece nişanlılar arasında açılır; nişanlıların ana-babaları veya ilgililer manevi tazminat isteyemezler. Nişanlılığın sona ermesinden doğan dava hakları sona ermeyi izleyen bir yıllık zamanaşımına tabidir (MK m.123).

CEVAP: (D)

DİKKAT

Küçükler, olağan evlenme yaşına eriştikleri takdirde ancak ana ve baba veya vasilerinin izni ile evlenebilirler (MK m.126). İznin ana ve baba tarafından birlikte verilmiş olması şarttır (Evl.Yön.m.20). Babanın oyuna üstünlük tanınmaz. Velayet bir eşteyse onun izni kâfi görülmüştür. Evlat edinenin izni de yeterlidir.

66. Yerleşim yeri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Bir kişinin aynı zamanda birden fazla yerleşim yeri olabilir.
- B) Türkiye’de henüz bir yerleşim yeri edinmemiş olan kimsenin hâlen oturduğu yer, yerleşim yeri sayılır.
- C) Vesayet altındaki kişinin yerleşim yeri vasinin yerleşim yeridir.
- D) Ana ve babanın ortak yerleşim yeri yoksa çocuğun yerleşim yeri babasının yerleşim yeridir.
- E) Bir kişi yenisini edinmeden de yerleşim yerini değiştirebilir.

İradî yerleşim yeri, bir kimsenin kendi isteğiyle seçebileceği yerleşim yeridir. Medeni Kanun m.19/T’de “yerleşim yeri bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir” demek suretiyle iradî yerleşim yerinin şartlarını belirlemiştir. Sürekli kalma niyeti olmaksızın bilfiil oturulan yer, yerleşim yeri olmayıp konut (mesken) olarak isimlendirilir. Saymaca (itibarî) yerleşim yeri, iradî bir yerleşim yeri bulunmayan kimseler hakkında söz konusu olur. Gerçekten, MK m.20/II’ye göre, “Önceki yerleşim yeri belli olmayan veya yabancı ülkedeki yerleşim yerini bıraktığı hâlde Türkiye’de henüz bir yerleşim yeri edinmemiş olan kimsenin hâlen oturduğu yer, yerleşim yeri sayılır.” Velayet altında bulunan çocuğun yerleşim yeri, ana ve babasının; ana ve babanın ortak yerleşim yeri yoksa, çocuğun kendisine bırakıldığı ana veya babanın yerleşim yeridir. Vesayet altındaki kişilerin yerleşim yeri, bağlı oldukları vesayet makamının bulunduğu yerdir. Yerleşim yerinin tekliği ilkesi, herkesin ancak bir tek yerleşim yerinin bulunabileceğini ifade eder. Bu ilkeye göre bir kimsenin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri bulunamaz. **CEVAP: (B)**

DİKKAT

Yerleşim yerine ilişkin sorularda, adayların, vesayet altındaki kişilerin yerleşim yeri vasilerinin yerleşim yeridir” şeklindeki tuzağa düşmemeleri gerekmektedir. Bu kişilerin yerleşim yerinin VESAYET MAKAMININ bulunduğu yer olduğu UNUTULMAMALIDIR.

67. Kanunî temsilcinin sınırlı ehliyetsiz adına yapabileceği hukukî işlem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rekabet yasağı sözleşmesi
B) Önemli bağışlama
C) Kefalet sözleşmesi
D) Vakıf kurma
E) Rehin sözleşmesi

Sınırlı ehliyetsizler bazı işlemleri hiç yapamazlar; yani bunları ne bizzat ne de yasal temsilcilerinin rızasıyla yapmaları mümkündür. Hatta yasal temsilciler dahi bu işlemleri sınırlı ehliyetsiz adına yapamazlar. Bunlara yasak işlemler denir. Yasak işlemler, yapıldıkları takdirde hiçbir hüküm ifade etmezler, yani “bâtıl”dırlar. Bu işlemlerin neler olduğu MK. m. 449’da ifade edilmektedir. Bunlar;

1. Önemli bağışlamada bulunma,
2. Vakıf kurma, (**Ancak, sınırlı ehliyetsizler, 15 yaşını doldurmaları şartıyla vasiyet yoluyla vakıf kurma hakkına sahiptirler**)
3. Kefil olma,
4. Rekabet yasağı sözleşmesi yapma. **CEVAP: (E)**

68. A’nın dayısının torunu A’nın kaçınıcı derece akrabasıdır?

- A) 2. derece
B) 3. Derece
C) 4. derece
D) 5. Derece
E) 6. Derece

Kan hısımlığının derecesi, “hısımları birbirine bağlayan doğum sayısı” belli olur (MK m.17). Diğer bir deyişle, bir kimse ile onun kan hısmı olan kişi arasında kaç doğum varsa, onlar arasındaki hısımlık derecesi de o kadardır. Örneğin bir kimse ile, ana ve babası veya bir kimse ile çocukları arasında “birinci dereceden” hısımlık vardır, zira burada bir doğum vardır. Oysa, bir kimse ile kardeşi arasındaki hısımlık “ikinci dereceden”dir; zira burada biri kendisinin doğumu biri de kardeşinin doğumu olmak üzere iki doğum vardır. Bir kimse ile amcası veya halası arasında “üçüncü dereceden” hısımlık vardır; zira biri kendi doğumu, biri babasının doğumu biri de amcasının veya halasının doğumu olmak üzere ortada üç doğum vardır. **CEVAP: (D)**

DİKKAT

Adayların, sıklıkla sorulan, hısımlık derecesine dair sorularda, şekil çizerek, hısımlar arasındaki çizgileri saymaları, dereceyi bulmalarında pratiklik sağlayacaktır.

69. Erginlik ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Onsekiz yaşına girme ile başlar.
- B) Evlenme ile kazanılan erginlik, evliliğin daha sonra mutlak butlan yaptırımı ile sona ermesiyle ortadan kalkar.
- C) Ergin kılınma için küçüğün en az onbeş yaşını doldurmuş olması gerekir.
- D) Ergin kılınmada diğer şartlar gerçekleşmiş ise küçüğün isteğine bakılmaz.
- E) Erginlik kararını Asliye Hukuk mahkemesi verir.

Ergin kılınma da bir erken erginlik halidir. Medeni Kanunumuz bunu 12. maddesinde düzenlemiştir. Sözü geçen maddeye göre, “On beş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilir.” Küçüğün ergin kılınmasına mahkemece karar verebilmek için şu şartların bulunması gerekir:

- Mahkeme hükmüyle ergin kılınacak küçüğün 15 yaşını doldurmuş olması
- Ergin kılınmaya karar verilmesi isteminde bulunma, “kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardan” olduğu içindir ki, bu istemin (talebin) bizzat küçükten gelmesi şarttır.
- Ergin kılınmaya karar verebilmek için hem babanın hem de ananın rızalarını bildirmiş olmaları gerekir; onlardan biri razı olmazsa şart gerçekleşmemiş olur.
- Eğer ergin kılınmasına karar verilecek olan küçük, velayet altında değil de “vesayet altında” ise ayrıca vesayet dairelerinin izni de gereklidir. Bu itibarla küçüğe önce vesayet makamı (sulh mahkemesi), sonra denetim makamı (asliye mahkemesi) tarafından izin verilmesi MK m.463 hükmünün emridir. **CEVAP: (C)**

DİKKAT

Ergin kılınmaya karar verecek olan mahkeme, küçüğün yerleşim yeri SULH HUKUK mahkemesidir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun değişmesiyle birlikte, ergin kılınma kararını asliye hukuk mahkemesi değil sulh hukuk mahkemesi verecektir, bu hususa çok dikkat edilmesi gerekmektedir.

70. Aşağıdakilerden hangisi gaiplik davalarında yetkili mahkemelerden birisi **değildir**?

- A) Gaibin Türkiye'deki son yerleşim yeri mahkemesi
- B) Gaibin nüfus siciline kayıtlı olduğu yer
- C) Gaibin anasının kayıtlı bulunduğu yer mahkemesi
- D) Gaibin eşinin kayıtlı bulunduğu yer mahkemesi
- E) Gaibin babasının kayıtlı bulunduğu yer mahkemesi.

Kanunumuzun aradığı şartlar mevcut ve öngörülen süreler geçmiş olsa dahi, gaiplik kendiliğinden, yani kanundan ötürü gerçekleşmez. Bunun için mahkemenin gaiplik kararı vermesi gerekir. Gaiplik kararını vermekle "görevli" mahkeme SULH HUKUK mahkemesidir.

Ancak kanunen "yetkili" mahkeme:

1. Gaibin Türkiye'deki son yerleşim yeri;
2. Eğer Türkiye'de hiç yerleşmemişse nüfus sicilinde kayıtlı olduğu yer;
3. Böyle bir kayıt da yoksa anasının veya babasının kayıtlı bulunduğu yer mahkemesidir (MK m. 32/II).

Dolayısıyla sadece gaiplik için açılan bir davada eşin yerleşim yeri yetkili mahkemeler arasında yer almamaktadır. **CEVAP: (D)**

DİKKAT

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun değişmesiyle birlikte, gaiplik kararını asliye hukuk mahkemesi değil sulh hukuk mahkemesi verecektir, bu hususa çok dikkat edilmesi gerekmektedir. Diğer yandan şayet gaiplik davası ile evliliğin feshi davası birlikte açılacaksa görevli mahkeme aile mahkemesidir.

71. Hakkında erginlik kararı verilmiş 17 yaşındaki A, nişanlısı B için, saatçi S'den otomatik bir saat satın alır ve arkasına B'nin ismini yazdırmak için saati S'de bırakır. S, aynı gün dükkâna gelen ve saati çok beğenen iyiniyetli C'ye saati satar ve teslim eder.

Bu durumla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Saatin mülkiyeti daha önce A'ya geçmiş olduğundan, S'nin yaptığı satım sözleşmesi geçersizdir.
- B) Saatin mülkiyeti C'ye geçmiştir.
- C) A, C'den saati ancak bedelini vererek geri isteyebilir.
- D) A, zilyetliğin havalesi suretiyle saatin zilyedi olmuştur.
- E) C, saatin mülkiyetini ancak zamanaşımı yolu ile kazanabilir.

17 yaşındaki A hakkında erginlik kararı verilmiş olması artık bu kişinin hukuki işlemleri yönünden tam ehliyetli olduğu anlamına gelmektedir. Bu nedenle A'nın saatçiden saat satın alması en baştan geçerli bir işlemdir. Bir taşınırın emin sıfatıyla zilyedinden o şey üzerinde iyiniyetle mülkiyet veya sınırlı aynı hak edinen kimsenin edinimi, zilyedin bu tür tasarruflarda bulunma yetkisi olmasa bile korunur (MK m. 988). Dolayısıyla C iyiniyetli olmak kaydıyla saatin mülkiyetini teslim anda kazanır. Bu nedenle ne bedeli ile ne de bedelsiz olarak iadesi talep edilmeyecektir. Diğer yandan olayda zilyetlik A'ya hükmen teslim yoluyla geçmiştir. Çünkü A, saatin zilyetliğini satın aldığı saatçiden teslimle almamış, teslimsiz olarak kazanmıştır. **CEVAP: (B)**

DİKKAT

Bu tür soruların çözümünde dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise; üçüncü şahsın emin sıfatıyla zilyetten iktisap ettiği hakkın aynı bir hak olmasıdır. Şahsi bir hak söz konusu ise, bu hak malike karşı kullanılamaz.

Örneğin, (A) bir eşyasını (B)'ye ödünç vermiş ve (B)'de bu eşyayı, (Ü)'ye kiralayarak ona teslim etmiştir. Olayda (Ü)'nün kazandığı hak, şahsi bir hak olduğundan, kira sözleşmesini, (A)'ya karşı ileri süremez. Fakat (B), bu malı (Ü)'ye rehnetseydi, taşınır rehni, aynı bir hak sağladığından, bunu malik (A)'ya karşı ileri sürebilirdi.

72. Bay B, Bayan C'ye evlenme teklif etmiş ancak C bu teklifi kabul etmemiştir. Bu duruma çok sinirlenen B, anne ve babasına zarar vereceğini söyleyerek C'yi kendisiyle evlenmeye ikna etmiştir.

Yukarıdaki olaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlış bir ifadedir?

- A) C, bu durumu öğrendiği tarihten itibaren altı ay ve her halde evlenmeden itibaren beş yıl içinde bu evliliği iptal ettirebilir.
- B) Burada bir korkutma vardır ve bu durum, evliliğin nisbî butlan nedenlerinden biridir.
- C) Nisbî butlan hallerinde evlenme hâkim karar verinceye kadar geçerli bir evliliğin hüküm ve sonuçlarını doğurur.
- D) Bu olayda nisbî butlan davası açma hakkı, korkutularak evlenmeye razı edilmiş eşe aittir. Cumhuriyet Savcısı bu halde dava açamaz.
- E) Nisbî butlan davası, yetki ve yargılama usulü bakımından boşanmaya ilişkin hükümlere tâbidir.

Evlenmedeki irade bozukluğu hâlleri, yani eşlerden birinin iradesi ile bunun açıklaması arasında yanıltma (hata) aldatma (hile) veya korkutma (tehdit) yüzünden meydana gelen uygunsuzluk, evliliğin iptal yoluyla ortadan kaldırılabilmesine imkân verir. Mutlak butlan davasının aksine nisbî butlan davası belli bir süre ile sınırlandırılmıştır. Bu dava hakkı, hak sahibinin iptal sebebini öğrendiği veya **korkunun etkisinin ortadan kalktığı andan itibaren** altı ay ve her hâlde evlenmenin üzerinden beş yıl geçmekle düşer (MK m. 152). Artık bu sürelerden sonra dava açmak imkânı kalmaz. **CEVAP: (A)**

73. **Boşanmada yargılama usulüyle ilgili olarak hangisi yanlıştır?**

- A) Boşanmanın fer'i sonuçlarına ilişkin anlaşmalar hakimi bağlar.
- B) Kural olarak tarafların ikrarları hakimi bağlamaz.
- C) Taraflardan birinin istemi üzerine duruşmanın gizli yapılmasına karar verilebilir.
- D) Medeni Kanun'daki özel kurallar saklı kalmak üzere boşanmada yargılama Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na tabidir.
- E) Davada gerek re'sen gerekse istem üzerine taraflara yemin önerilemez.

Boşanma davası, eşlerden birinin yerleşim yerindeki veya eşlerin davadan önce son defa altı aydan beri birlikte oturdukları yerdeki aile mahkemesinde açılır (MK m.168). Boşanma davalarında tarafların ikrarı hakimi bağlamaz. Aynı şekilde, boşanma davasında yemin teklif edilemez. Hakim, boşanma için sebep gösterilen olguların varlığına vicdanen kanaat getirmedikçe onları ispatlanmış sayamaz. Hakim, taraflardan birinin istemi üzerine duruşmanın gizli yapılmasına karar verebilir. Mahkeme boşanma veya ayrılığa karar verirken, olanak bulundukça ana ve babayı dinledikten ve çocuk vesayet altında ise vasinin ve vesayet makamının düşüncesini aldıktan sonra, ana ve babanın haklarını ve çocuk ile olan kişisel ilişkilerini düzenler. **CEVAP: (A)**

74. Bay B ile Bayan C, üç yıllık evli bir çifttir. Her ikisi de devlet memurudur ve açlık sınırında yaşamaktadır. C, B'nin haberi olmadan bir gün iş çıkışı aile konutu için, taksitle yeni mobilya takımı satın almıştır. Aynı gün C, Y isimli bakkala da uğramış ve evin günlük ihtiyaçları için alışveriş yapmış ve bunları da veresiye defterine yazdırmıştır.

Yukarıdaki olaya göre aşağıdakilerden hangisi doğru bir ifadedir?

- A) Aile konutu için alınan mobilya takımının taksiti nedeniyle B de C ile birlikte müteselsilen sorumludur.
- B) C, haklı sebeplerin varlığı halinde hâkim tarafından yetkili kılınsa idi, her türlü ihtiyaç için aile birliğini temsil etme yetkisini kazanırdı.
- C) Y'den yapılan alışverişin sürekli ihtiyaç olmasından ziyade bu alışverişin miktarı önemlidir. Eğer 1.000 TL gibi büyük bir miktarda alışveriş yapılmış ise B'nin Y'ye karşı herhangi bir sorumluluğu olmaz.
- D) Aile konutunun sürekli ihtiyacı da olsa, ailenin huzuru için bu alışverişlerin birlikte yapılması gerekmektedir. Aksi takdirde, diğer eşin herhangi bir sorumluluğu söz konusu olmaz.
- E) Mobilya alımı nedeniyle B'nin sorumluluğu olmaz zira bu durum evin sürekli ihtiyaçlarından değildir. B sorumlu olmadığı için C'nin sorumluluğu ortadan kalkar.

Ailenin sürekli ihtiyaçların dışında kalan ihtiyaçları için evlilik birliğini temsil yetkisi eşlerden her birine bağımsız olarak tanınmamıştır. Bu tür ihtiyaçların karşılanması için gereken hukuki işlemleri eşlerden biri tek başına yapamaz; eşlerin birlikte hareket etmesi, yani temsil yetkisini birlikte kullanmaları şarttır. Bu tür ihtiyaçlara örnek olarak bir ev kiralanması, otomobil, yazlık ev satın alınması gibi önemli ihtiyaçlar gösterilebilir. Bu tür ihtiyaçlar için eşlerden biri birliği ancak aşağıdaki iki halde tek başına temsil edebilir (MK m.188/II):

- Diğer eş veya hakim tarafından yetkili kılınmışsa,
- Birliğin yararı bakımından gecikmede sakınca bulunur ve diğer eşin hastalığı, başka bir yerde bulunması veya benzeri sebeplerle rızası alınmazsa.

Bir eşin sürekli ihtiyaçların karşılanması bağlamında yaptığı hukuki işlemlerden eşler üçüncü kişilere karşı müteselsilen sorumlu olurlar (MK m.189/I). Eşlerden biri, ailenin sürekli ihtiyaçları dışında kalan ihtiyaçları için gerekli olan bir hukuki işlemi diğer eşin rızasını almaksızın veya hakim tarafından yetkili kılınmaksızın yapacak olursa, bu işlemin sonuçlarından üçüncü kişilere karşı bizzat sorumlu olur. **CEVAP: (B)**

75. Edinilmiş mallara katılma rejiminde, katılma alacağına sahip olan eşin şahsî değil aynî hak talep edebilmesine ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi doğru bir ifadedir?

- A) Her türlü eşya üzerinde diğer eş aynî hak talep edebilir.
- B) Aynî hak talep edilebilmesi katılma rejiminin ölüm nedeniyle son bulmasına bağlıdır.
- C) Aynî hak talep edecek eş, katılma alacağına sahip olmasa bile bu talebini yapabilir.
- D) Eş talep etmese bile aynî hakkı talep yetkisini kazanan eşe bu hak verilir.
- E) Mülkiyeti üçüncü kişiye ait olan eşya üzerinde de aynî hak verilebilir.

Sağ kalan eş, eski yaşantısını devam ettirebilmesi için, ölen eşine ait olup birlikte yaşadıkları konut üzerinde kendisine katılma alacağına mahsup edilmek, yetmez ise bedel eklenmek suretiyle intifa veya oturma hakkı tanınmasını isteyebilir; mal rejimi sözleşmesiyle kabul edilen başka düzenlemeler saklıdır. Sağ kalan eş, aynı koşullar altında ev eşyası üzerinde kendisine mülkiyet hakkı tanınmasını isteyebilir. Hakkı sebeplerin varlığı hâlinde, sağ kalan eşin veya ölen eşin yasal mirasçılarının istemiyle intifa veya oturma hakkı yerine, konut üzerinde mülkiyet hakkı tanınabilir. **CEVAP: (B)**

76. **Edinilmiş mallara katılma rejimine hâkim olan ilkelere ilişkin olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) İspat kolaylığı ve iyiniyet bu rejimin uygulanmasında önemli ilkelerdir.
- B) Zorunlu bir rejim olmayan bu rejimin kendi içinde de değişik anlaşmalar yapılabilir.
- C) Katılma alacağına sahip olan eşe kural olarak şahsî hak tanınır.
- D) Hak sahipliği evlilik süresince ve evlilikten önce edinilen mallara ilişkindir.
- E) Kural olarak emek karşılığı edinilen mallarda hak sahipliği vardır.

Edinilmiş mallara katılma rejimi, eşlerin edinilmiş malları ile eşlerden her birinin kişisel mallarını kapsar (MK m.218). Bunlara üçüncü mal türü olarak paylı malların eklenmesi mümkündür.

Edinilmiş mal, her eşin bu mal rejimini devamı süresince karşılığını vererek elde ettiği malvarlığı değerleridir. O hâlde, bir malın veya malvarlığının edinilmiş mal sayılabilmesi için, mal rejiminin devamı süresinde edinilmiş olması ve emek karşılığında edinilmiş olması gibi iki şartın birlikte gerçekleşmesi gereklidir. **CEVAP: (D)**

77. **Aşağıdakilerden hangisi evliliğin mutlak butlanı nedenlerinden değildir?**

- A) Ayırt etme gücünden sürekli yoksunluk
- B) Mevcut evlilik
- C) Evlenmeye engel teşkil edecek ölçüdeki akıl hastalığı
- D) Bir kişinin boşandığı eşinin babasıyla evlenmesi
- E) Evlilik merasiminin resmî memur huzurunda yapılmamış olması.

Hangi hâllerin evlenmenin mutlak butlanını gerektireceği, kanunumuzun 145. maddesinde sınırlı (tahdidî) olarak sayılmıştır. Sayılanların dışındaki bir sebeple evlenmenin butlanına karar verilemez. Bunlar da dört tanedir: Mevcut evlilik, ayırt etme gücünden sürekli yoksunluk, akıl hastalığı ve yasak derecede hısımlık. Bekleme süresi, kesin olmayan evlenme engellerinden birisidir.

Öyle bir takım hâller vardır ki, bunlar evlenmenin butlanını gerektiren sebepler olarak sayılmamışlardır, fakat bu hâllerde bir evlenmenin hükümsüz olarak dahi doğmasına imkân yoktur. Bu hâllerde yapılmış olan bir evlenme “yok”tur, yani evlilik “yokluk yaptırımı”na tabidir.

- Evlenmenin ayrı cinsten iki kişi arasında yapılmamış olması,
- Evlenmenin resmi memur önünde yapılmamış olması,
- Evlenmek üzere nişanlılardan birinin olumlu iradesini açıklamamış olması (örneğin, nişanlıların evlendirme memuru önüne ayrı ayrı gelip evlenme hususunda iradelerini açıklamaları “yok evlenme” sonucunu doğuracaktır).

CEVAP: (E)

78. A ve B nişanlanırken, evlenmekten vazgeçen tarafın diğer tarafa 10.000 TL vereceğini kararlaştırmışlardır. Kısa bir süre sonra B, evlenmekten vazgeçmiştir. A’nın kararlaştırılan bedeli talep etmesi üzerine B, 10.000 TL’yi A’ya ödemiştir.

Yukarıdaki olaya ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Tarafların nişanlanırken birbirlerine para vereceklerine dair yapılan sözleşme, yok hükmündedir.
- B) B, ödediği parayı, daha sonra açacağı bir dava ile geri talep edebilir.
- C) Nişanlanma, evlenme konusunda taraflara dava hakkı vermediği için böyle bir sözleşmenin yapılması tek taraflı bağlamazlık yaptırımına bağlıdır.
- D) B, ödediği paranın iadesini isteyemez.
- E) Hâkim, takdir yetkisini kullanarak bu uyuşmazlığı çözüme kavuşturur.

Nişanlılara düşen ilk ve önemli yüküm, evlenme hazırlıklarına girişmek ve bir süre sonra birbirleriyle evlenmektir. Medeni Kanunumuz bu yükümü yerine getirmeyen, yani evlenmekten kaçınan nişanlıya karşı diğer nişanlının dava açarak hakimden onu evlenmeye zorlayan bir karar almasına imkân vermemiştir (MK m.119/I). Evlenme şarta veya vadeye bağlanabilse de evlenmeden kaçınma hâli için öngörülen cayma tazminatı veya ceza şartı öngörülemez ancak yapılan ödemeler de geri istenemez. **CEVAP: (D)**

79. A ve B nişanlanmışlardır. Bunun üzerine B'nin babası olmadığı için onun her şeyi ile ilgilenen amcası C, çalıştığı işyerinden bir aylık ücretsiz izin almış ve düğün için işlemlere başlamıştır. C'nin yaptığı harcamalar ve bir aylık ücret tutarının toplamı 12.000 TL civarındadır. A'nın gece hayatına düşkünlüğünü öğrenen B, nişanı bozmuştur.

Yukarıdaki olaya ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) C'nin herhangi bir talebi olamaz.
- B) C, sebepsiz zenginleşme davası ile 12.000 TL'yi talep edebilir.
- C) C'nin bir aylık ücret tutarını isteme hakkı yoktur.
- D) C, taleplerini nişanı bozan yeğeni B'ye yönlendirebilir.
- E) C, 12.000 TL'yi tazminat davası açarak isteyebilir.

Maddi tazminat davası ile tazmin edilecek zararlar, kusursuz tarafın nişanlanmamış olsaydı hiç de uğramamış olacağı zarardır ki, buna menfi zarar deriz. Bu kapsama, evlenme amacıyla yaptığı harcamalar, nişan giderleri, örneğin ev eşyası satın almak, gelinlik diktiirmek, davetiyeler bastırmak gibi masraflar girmektedir. Maddi tazminat isteme hakkına kusursuz nişanlı, ana ve babası ile ana-baba gibi davranan diğer kişiler sahiptir. **CEVAP: (E)**

80. Nişanlanmaya ilişkin dava haklarının tâbi olduğu süre açısından aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Bir yıllık hak düşürücü süreye tâbidir.
- B) Altı aylık hak düşürücü süreye tâbidir.
- C) Beş yıllık zamanaşımı süresine tâbidir.
- D) On yıllık zamanaşımı süresine tâbidir.
- E) Bir yıllık zamanaşımı süresine tâbidir.

Nişanlılığın sona ermesinden doğan dava hakları sona ermeyi izleyen bir yıllık zamanaşımına tabidir (MK m.123). **Burada söz konusu olan sürenin ZAMANAŞIMI SÜRESİ olduğuna adayların dikkat etmesi gerekmektedir.** **CEVAP: (E)**

81. A, B'yi evlat edinmiştir. B bir süre sonra, eşi C'den boşanmıştır. Bunun üzerine A, C ile evlenmiştir. A ile C arasındaki bu evliliğin hukuki kaderi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yok hükmündedir.
- B) Mutlak butlandır.
- C) Nisbi butlandır.
- D) Geçerlidir.
- E) Eksiklikle sakattır.

Evlatlık ile evlat edinen ve onlardan biri ile diğerinin altsoyu ve eşi arasında kesin evlenme yasağı vardır (MK m. 129). Önceki MK'da evlilik ilişkisi kesin olmayan bir evlenme engeliydi. Önceki MK m.121'e göre bu yasağa karşın her nasılsa yapılmış olan bir evlenme iptal edilemiyor, evlilik geçerli sayılıyor, ancak evlatlık ilişkisi kendiliğinden sona ermiş oluyordu. Yeni MK evlatlık ilişkisini kesin evlenme engeli haline getirip kapsamını genişletmiştir. Ancak Kanun'da yazılı sebeplerden biriyle evlatlık ilişkisi sona ererse (MK m. 317 ve 318) yasak ortadan kalkar. **CEVAP: (B)**

DİKKAT

Adayların dikkat etmesi gereken husus, evlatlık ilişkisinde kanuni yasağın alt soy ve eşle sınırlı olmasıdır. Yani evlat edinen, evlatlığın üstsoyuyla evlenebilir.

82. Evlenme izni belgesinin geçerlilik süresi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Altı hafta
- B) Altı ay
- C) Bir ay
- D) Bir yıl
- E) Beş yıl

Evlendirme memuru evlenme dosyasının incelenmesi sonucunda evlenmeye engel bir durumun bulunmadığını ve belgelerin de tam olduğunu saptarsa, evlenmenin yapılacağı gün ve saati bildirir; istedikleri takdirde evlenecek olanlara evlenme izin belgesini verir. Nişanlılar bu belge ile yurt içinde veya dışında evlendirmeye yetkili makam önünde yeni bir dosya düzenlenmesine gerek kalmaksızın evlenebilirler. **Ancak bu belgenin geçerlilik süresi 6 aydır. CEVAP: (B)**

83. A, akıl hastası B ile evlenmiştir. Bu evlilikten kısa bir süre sonra B, vefat etmiştir. **Bu olaya ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Bu evlilik mutlak butlan yaptırımına tabidir.
- B) A, B'nin mirasçısı olabilir.
- C) Evlilik sona erdiği için Cumhuriyet Savcısı'nın dava açma hakkı yoktur.
- D) Bu evlilik sona erdiği için mutlak butlana dayanan dava açma hakkı söz konusu değildir.
- E) B'nin akıl hastalığının evliliğe engel teşkil edecek düzeyde olması gerekir.

Akıl hastalığı evlenmesinde sakınca bulunmadığı resmi bir raporla ispat edilmediği sürece Mutlak butlan davası, Cumhuriyet Savcısı tarafından re'sen (kendiliğinden) açılabileceği gibi, ilgililer de bu davayı açabilirler. Bu davayı eşlerden biri de açabilir. Butlan davası Cumhuriyet Savcısı veya ilgililer tarafından açılıyorsa davalı her iki eştir. Ancak MK'daki özel hüküm gereği sona ermiş bir evliliğin mutlak butlanı Cumhuriyet savcısı tarafından re'sen dava edilemez; fakat her ilgili, mutlak butlanın karar altına alınmasını isteyebilir. **CEVAP: (D)**

DİKKAT

Evlenmenin butlanını dava etme hakkı mirasçılara geçmez. Ancak, mirasçılar açılmış olan davayı sürdürebilirler. Dava sonucunda evlenme sırasında iyiniyetli olmadığı anlaşılan sağ kalan eş, yasal mirasçı olamayacağı gibi, daha önce yapılmış olan ölüme bağlı tasarruflarla kendisine sağlanan hakları da kaybeder.

84. A ile sürekli olarak ayırtım gücünden yoksun olan B evlenmişlerdir. Bu evlilikten bir süre sonra B, ayırt etme gücünü kazanmıştır.

Bu olayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Başlangıçta mutlak butlan söz konusu olduğu için B, dava açarak evliliği sona erdirebilir.
- B) Mutlak butlana dayanan davaların evlilikten itibaren en geç beş yıl içinde açılması gerekir.
- C) A, B'nin bu durumunu biliyorsa evlilik yokluk yaptırımına tâbi olur.
- D) Mutlak butlana dayanan dava açma hakkı tamamen düşer.
- E) Evlilik geçerli hâle gelir.

Ayırt etme gücünün sonradan kazanılması veya akıl hastalığının iyileşmiş olması durumlarında mutlak butlan davasını yalnız ayırt etme gücünü sonradan kazanan veya akıl hastalığı iyileşen eş açabilir. **CEVAP: (A)**

85. Aşağıdakilerden hangisi evlenmenin nisbi butlan nedenlerinden değildir?

- A) Altsoyunun sağlığı için ağır tehlike oluşturacak bir hastalığın gizlenmesi.
- B) Korkutularak evlenmeye razı edilen kişi.
- C) Kısıtlı bir kişinin yasal temsilcisinin rızasının olmaması.
- D) Ayırt etme gücünden sürekli yoksunluk.
- E) Evlenmeyi düşündüğü kişinin ikizi ile evlenilmesi.

Nisbî butlan da evliliğin iptal davası ile ortadan kalkması sonucunu doğurur ve bu bakımdan mutlak butlana benzer. Ancak, onu mutlak butlandan ayıran husus, nisbî oluşu, yani mutlak butlanda olduğu gibi ilgili olan herkes tarafından değil, ancak eşler tarafından ve bir hâlde de “yasal temsilciler” tarafından ileri sürülebilmesidir. Nisbî butlan sebepleri, ayırt etme gücünden geçici yoksunluk; irade bozukluğu ve yasal temsilcinin izninin bulunmamasıdır. Ayırt etme gücünden sürekli yoksunluk ise bir mutlak butlan sebebidir. **CEVAP: (D)**

86. A, evlenmeye engel teşkil edecek ölçüde akıl hastası olduğunu bildiği B ile evlenmiştir. Bir süre sonra B’nin oğlu, bu evlilik aleyhine dava açmaya karar vermiş ancak bu sırada B ayırt etme gücünü tekrar kazanmıştır.

Bu olaya ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Buradaki butlan, mutlak butlandır.
- B) Batıl bir evlilik dahi, hakim kararı ile iptal edilinceye kadar geçerli bir evliliğin hüküm ve sonuçlarını doğurur.
- C) Artık bu davayı B hariç hiç kimse açamaz.
- D) Bu dava, yetki ve yargılama usulü açısından boşanmaya ilişkin hükümlere tâbidir.
- E) Olayda mutlak butlan sebebi bulunduğundan Cumhuriyet Savcısı ve ilgililerin de bu davayı açma hakkı vardır.

Mutlak butlan davası, Cumhuriyet Savcısı tarafından resen (kendiliğinden) açılabilceği gibi, ilgililer ve eşlerden biri de bu davayı açabilirler. Ancak ayırt etme gücünün bulunmaması nedenine dayanan butlan davasında eşin ayırt etme gücünü tekrar kazanması halinde artık bu davayı yalnızca ayırt etme gücünü kazanan eş açabilir. Savcının ve ilgillerin dava açma hakkı ortadan kalkar.

CEVAP: (E)

87. Boşanma nedenlerinden "Suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dava açmaya hakkı olan eşin, boşanma sebebini öğrenmesinden itibaren 6 ay ve her hâlde bu sebebin doğumunun üzerinden beş yıl geçmekle dava hakkı düşer.
- B) Dava açmaya hakkı olan eşin affetmesi dava hakkını düşüren bir neden değildir.
- C) İşlenen suçun küçük düşürücü nitelikte olması gerekir.
- D) Suç işleyen veya haysiyetsiz yaşam süren eşle birlikte yaşamayan diğer eşten beklenemeyecek nitelikte olması gerekir.
- E) Haysiyetsiz davranışların münferit değil alışkanlık hâline getirilmiş olması gerekir.

Eşlerden birinin hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekârlık, ırza geçme, kaçakçılık gibi küçük düşürücü bir suç işlemesi veya toplumun görüşleriyle bağdaşmayacak biçimde bir hayat sürmekte olması da bir boşanma sebebdir (MK m.163). Özel boşanma sebeplerinden zina ve hayata kasttan farklı olarak, "suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme" nedeniyle açılacak boşanma davalarında hak düşürücü süre söz konusu değildir. **CEVAP: (A)**

DİKKAT

Özel boşanma sebeplerinden zina ve hayata kasttan farklı olarak, "suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme" nedeniyle açılacak boşanma davalarında boşanmaya hükmedebilmek için, davalı eşin suç işlemiş veya haysiyetsiz bir hayat sürmekte olmasının diğer eş için evlilik birliğini çekilmez hâle getirmiş olması da şarttır.

88. Boşanma nedenlerinden "evlilik birliğinin sarsılması" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kusurun derecesine bakılmaksızın her eşin bu davayı açma hakkı vardır.
- B) Davalının itirazı hakkın kötüye kullanılması niteliğinde ve evliliğin devamında korunmaya layık bir menfaat kalmamışsa hâkim boşanmaya karar verebilir.
- C) En az bir yıl süren evliliklerde, eşlerden birinin açtığı davayı diğer eşin kabul etmesi hâlinde evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır.
- D) Daha önce herhangi bir nedenle açılmış olan boşanma davasının reddinin üzerinden üç yıl içinde ortak hayatın yeniden kurulamaması evlilik birliğinin temelinden sarsıldığı anlamına gelir.
- E) Çocuklar hakkındaki anlaşmada hâkimin uygun gördüğü çözüm tarzı uygulanır, taraf irade beyanlarına gerek yoktur.

Evlilik birliği, ortak hayatı sürdürmeleri kendilerinden beklenmeyecek derecede temelinden sarsılmış olursa, eşlerden biri boşanma davası açabilir. Evlilik birliğinin temelinden sarsılmış olup olmadığı, başka bir deyişle ortaya atılan sebebin ortak hayatı çekilmez hâle getirecek derecede evlilik birliğini sarsmış olup olmadığı, her davada hakim tarafından tespit ve takdir edilecektir. Ancak, kanun koyucu, evlilik en az bir yıl sürmüşse eşlerin birlikte başvurmasını veya bir eşin diğerinin davasını kabul etmesini, evlilik birliğinin temelinden sarsılmış olduğuna adete bir karine olarak kabul etmektedir (MK m.166/III). Boşanma sebeplerinden herhangi biriyle açılmış bulunan davanın reddine karar verilmesi ve bu kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç yıl geçmesi hâlinde, her ne sebeple olursa olsun ortak hayat yeniden kurulamamışsa, evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır ve eşlerden birinin istemi üzerine boşanmaya karar verilir (MK m. 166/IV). **CEVAP: (E)**

89. Aşağıdakilerden hangisi yoksulluk nafakasına ilişkin olarak yanlış bir ifadedir?

- A) Boşanma davasından sonra talep edilebilecek bir nafaka türüdür.
- B) Belli bir süreye tâbi değildir.
- C) Nafaka yükümlüsünün kusurlu olması gerekir.
- D) Nafaka talep edecek kişinin kusursuz olmasına gerek yoktur.
- E) Nafaka miktarı nafaka yükümlüsünün mali gücüne göre belirlenir.

Boşanma yüzünden bir yoksulluğa düşecek olan taraf, kusuru daha ağır olmak şartıyla, geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Nafaka yükümlüsünün kusurlu olması şart değildir. Bu nafakaya yoksulluk nafakası denilmektedir. **CEVAP: (C)**

DİKKAT

Hâkim adaylığı sınavlarında sıklıkla gündeme gelen “yoksulluk nafakası”nda adayları en çok tuzağa düşüren husus, “nafaka istenen tarafın kusurlu olması gerektiği” yönündeki önermedir. Her iki taraf da kusursuz olsa yoksulluk nafakası talep edilebilir; yeter ki nafaka talep edenin kusuru daha ağır olmasın.

90. Boşanma davası sonucunda verilecek maddi ve manevi tazminata ilişkin olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Maddi tazminata irat şeklinde hükmedilmesi mümkündür.
- B) Manevi tazminatın mutlaka toptan şekilde ödenmesi gerekir.
- C) Boşanmaya neden olan olaylar, eşlerden birinin kişilik haklarını ihlâl ettiği takdirde karşı tarafın kusurlu olup olmamasına bakılmaksızın manevi tazminata hükmedilebilir.
- D) İrat şeklinde ödenen tazminatın tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne şekilde ödeneceğini hakim belirleyebilir.
- E) İrat şeklinde ödenen tazminatta alacaklı tarafın fiilen evliymiş gibi yaşaması tazminat ödemesinin kaldırılma nedenidir.

Maddî tazminat ve yoksulluk nafakasının toptan veya durumun gereklerine göre irat biçiminde ödenmesine karar verilebilir. Manevî tazminatın irat biçiminde ödenmesine karar verilemez. İrat biçiminde ödenmesine karar verilen maddî tazminat veya nafaka, alacaklı tarafın yeniden evlenmesi ya da taraflardan birinin ölümü hâlinde kendiliğinden kalkar; alacaklı tarafın evlenme olmaksızın fiilen evliymiş gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan kalkması ya da haysiyetsiz hayat sürmesi hâlinde mahkeme kararıyla kaldırılır. Tarafların malî durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hâllerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar verilebilir. Hâkim, istem hâlinde, irat biçiminde ödenmesine karar verilen maddî tazminat veya nafakanın gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir.

CEVAP: (C)

91. Boşanmaya karar verilmesi sonucu miras haklarına ilişkin olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Boşanma gerçekleşmeden eşlerden birinin diğer eş lehine yaptığı ölüme bağlı tasarruflarla kazanılan haklar aksi tasarruftan anlaşılmadıkça ortadan kalkarlar.
- B) Boşanan eşler birbirlerine yasal mirasçı olma sıfatlarını kaybederler.
- C) Boşanma davası devam ederken sadece davacı eşin ölmesi hâlinde mirasçılara davaya devam etme hakkı tanınmıştır.
- D) Boşanan eşlerden birinin boşanmadan sonra yapacağı ölüme bağlı tasarrufla eski eşi lehine belirli menfaatler kazandırma imkânı vardır.
- E) Boşanma davası devam ederken eşlerden birisi ölürse diğer eşin yasal mirasçı olma hakkı vardır.

Eşler boşanma sonucunda artık birbirinin mirasçısı olamazlar; boşanmadan önce yapmış oldukları ölüme bağlı tasarruflarla kendilerine sağlanan hakları, aksi tasarruftan anlaşılmadıkça kaybederler (MK m.181). Fakat aralarında kan hısımlığı da varsa (örneğin eşler kardeş çocukları iseler), bu takdirde hısımlık dolayısıyla birbirlerinin yasal mirasçısı olmalarına bir engel yoktur. Dava devam ederken eşlerden birinin ölmesi hâlinde, mirasçılar davaya devam ederek, sağ kalan eşin kusurlu olduğunu ispatlarsa, sağ kalan eş, ölen eşe yasal mirasçı olamayacağı gibi, kendi lehine olan ölüme bağlı tasarruflar da geçersizleşir (Anayasa Mahkemesi'nin 21.01.2010 tarih ve 2010/14 sayılı kararının 22.04.2011 tarihinde yürürlüğe girmesiyle MK m. 181/I ve II'de yer alan "davacı" ve "davalı" ifadeleri iptal edilmiştir). **CEVAP: (C)**

DİKKAT

Adayların çok fazla dikkat etmesi gereken konu, dava devam ederken, taraflardan birinin ölmesi hâlinde mirasçıların davaya devam edebileceği yönündeki yeniliktir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda belirtilen kararıyla "ister davacı ister davalı eş dava devam ederken ölmüş olsun", karşı tarafın mirasçılarının davaya edebilmesi imkânı getirilmiştir.

92. Boşanma ile ilgili olarak aşağıdaki beyanlardan hangisi doğrudur?

- A) Evliliğin boşanma nedeniyle sona ermesinden doğan dava hakları boşanma hükmünün kesinleşmesinden itibaren bir aylık zamanaşımı süresine tabidir.
- B) Boşanma davasının açılması üzerine hakim davayı ya kabul eder ya da reddeder, "talepten fazlaya hükmedilemez" ilkesi gereği, ayrılığa karar veremez.
- C) Boşanmadan sonra açılacak nafaka davaları nafaka ödeyecek kişinin yerleşim yeri mahkemesinde açılmalıdır.
- D) Çocuk ve/veya çocukların menfaatleri önemli olduğu için doğrudan velayet konusunda karar verebilir.
- E) Hakim taraflardan birinin talebi üzerine boşanma davasının gizli yapılmasına karar verebilir.

Boşanma davalarında tarafların ikrarı hakimi bağlamaz. Aynı şekilde, boşanma davasında yemin teklif edilemez. Hakim, boşanma için sebep gösterilen olguların varlığına vicdanen kanaat getirmedikçe onları ispatlanmış sayamaz. Hakim, taraflardan birinin istemi üzerine duruşmanın gizli yapılmasına karar verebilir. Mahkeme boşanma veya ayrılığa karar verirken, olanak bulundukça ana ve babayı dinledikten ve çocuk vesayet altında ise vasinin ve vesayet makamının düşüncesini aldıktan sonra, ana ve babanın haklarını ve çocuk ile olan kişisel ilişkilerini düzenler. Boşanmadan sonra açılacak nafaka davalarında, nafaka alacaklısının yerleşim yeri mahkemesi yetkilidir. Evliliğin boşanma sebebiyle sona ermesinden doğan dava hakları, boşanma hükmünün kesinleşmesinin üzerinden bir yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Hâkim, çocukların menfaatlerini göz önünde bulundurarak onların velayetinin boşanan taraflardan hangisine ait olacağına karar verir. Hâkim aynı zamanda velayet kendisine bırakılmış olan tarafın çocuk ile kişisel ilişkiyi nasıl kuracağına da karar verir. CEVAP: (E)

DİKKAT

Velayet konusunda tarafların kendi arasında vermiş olduğu kararlar ve anlaşmalar hakimi bağlamaz. Bu konuda hakime takdir yetkisi verilmiştir. Ancak velayet gibi çocuğun kişisel gelişimi yönünden çok önemli bir konuda hakimnin takdir yetkisi ve kanaatini kullanırken ana- babayı dinlemeden doğrudan karar vermesi de düşünülemez.

93. Evlât edinme ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi/hangileri yanlıştır?

- I. Bir kişi, en az iki yıldan beri evli olmak koşulu ile eşinin çocuğunu da evlât edinebilir.
- II. Evlât edinen ile evlâtlığın altsoyunun evlenmesinde kesin evlenme engeli bulunmaktadır.
- III. Evlât edinenin altsoyu evlâtlığa mirasçı olamaz ancak evlâtlık evlât edinenin altsoyuna ve üst soyuna mirasçı olabilir.
- IV. Evlât edinme ilişkisi sulh hukuk mahkemesi tarafından verilen kararla kurulur.
- V. Evli bir kişinin bir küçüğü tek başına evlat edinmesi mümkün değildir.
- VI. Evli olmayan kişilerin 30 yaşını doldurmak kaydıyla tek başına evlat edinmesi mümkündür.

A) II, IV, VI

B) II, III, V

C) II, III, IV

D) III, IV, V

E) III, IV, VI

Evlat edinme mahkeme kararıyla gerçekleşir. Görevli ve yetkili mahkeme, evlat edinenin oturma yeri; birlikte evlat edinmede eşlerden birinin oturma yeri aile mahkemesidir. Evlatlık ve altsoyu, evlat edinene kan hısımlı gibi mirasçı olurlar ancak evlat edinen ve hısımları evlatlığa mirasçı olamaz. Evlatlık ile evlat edinen ve bunlardan biri ile diğerinin altsoyu arasında kesin evlenme yasağı vardır. Evli olmayan kişilerin kanuni şartları taşımak kaydıyla tek başına evlat edinmesi mümkündür Ancak evli kişiler kural olarak birlikte evlat edinmelidir. Örneğin eşlerden biri diğer eşin daha önceki evlilikten olan çocuğunu tek başına evlat edinebilir. Bunun için; en az iki yıldır evli olmaları veya kendisinin 30 yaşını doldurmuş olması gerekmektedir. Diğer yandan evli kişilerin birlikte evlat edinmesi 3 nedenden biri ile mümkün değilse de eşlerden biri tek başına evlat edinebilecektir. Buna sebep olabilecek hâller aşağıdaki şekildedir (MK m.307/II).:

1. Diğer eşin ayırt etme gücünden sürekli yoksunluğu,
2. 2 yıldır diğer eşin nerede olduğu bilinmiyor olması,
3. Mahkeme kararıyla eşinden 2 yıldır ayrı yaşıyor olması.

CEVAP: (D)

94. Tanımanın iptaline ilişkin olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yanılma nedeniyle tanıyanın iptal davası açma hakkı vardır.
- B) Dava tanıyan tarafından açılıyorsa ana ve çocuğa karşı açılır.
- C) Tanımanın iptali hazine tarafından dava edilemez.
- D) Ana tarafından açılan dava tanıyanın ölümü hâlinde mirasçılara karşı açılır.
- E) Ana tarafından açılan davada öncelikle ispat yükü tanıyandadır ve tanıyan ana ile olan cinsel ilişkisini ispatlamak zorundadır.

Tanıyan; yanlış, aldatma veya korkutma sebebiyle tanımanın iptalini dava edebilir. İptal davası anaya ve çocuğa karşı açılır (MK m. 297). **Ana, çocuk ve çocuğun ölümü halinde altsoyu, Cumhuriyet Savcısı, Hazine ve diğer ilgililer tanımanın iptalini dava edebilirler.** Dava tanıyana, tanıyan ölmüşse mirasçılara karşı açılır (MK m. 298). Tanıyanın dava hakkı, iptal sebebinin öğrenildiği veya korkunun etkisinin ortadan kalktığı tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde tanımanın üzerinden beş yıl geçmekle düşer. İlgililerin dava hakkı, davacının tanımayı ve tanıyanın çocuğun babası olamayacağını öğrendiği tarihten itibaren bir yıl ve her hâlde tanımanın üzerinden beş yıl geçmekle; çocuğun dava hakkı ergin olmasından itibaren bir yıl geçmekle düşer (MK m. 300). Bu süreler geçtiği hâlde gecikmeyi haklı kılan sebep varsa, sebebin ortadan kalkmasından başlayarak 1 ay içinde dava açılabilir (MK m. 300/IV). **CEVAP: (C)**

95. Kan hısımları arasında talep edilebilecek olan nafakaya ilişkin olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru bir ifadedir?

- A) Nafaka alacaklısına bakmakta olan resmî kurumun da bu nafaka davasını açma hakkı vardır.
- B) Bu dava öncelikle maddî olanakları iyi olan kan hısımlarından talep edilebilir.
- C) Bu davada yetkili mahkeme, mutlak suretle davalının yerleşim yeri mahkemesidir.
- D) Nafaka sadece bir kişiden talep edilebilir.
- E) Nafaka mutlak suretle irat biçiminde ödenmelidir.

Medeni Kanunun 364. maddesine göre nafaka vermekle yükümlü olanlar, üst-soy-altsoy ile kardeşlerdir, keza evlat edinen ile evlatlık arasında da karşılıklı nafaka yükümlülüğü vardır. Bunların dışında kalan hısımların birbirlerine karşı nafaka yükümlülüğü yoktur. Üstsoy-altsoy hısımları birbirlerine her halükârda nafaka vermekle yükümlü oldukları hâlde, kardeşler ancak refah hâlinde oldukları, yani kendi yaşayış biçimlerini önemli derecede etkilemeden nafaka verebilecek durumda bulundukları takdirde, birbirlerine nafaka vermekle yükümlüdürler (MK m.364/II). Nafaka isteminde bulunacak kimse ilk önce birinci sırada bulunan altsoyuna başvuracaktır. Altsoyu yoksa ilk önce ana ve babasına, onlar yoksa veya onlardan yeterince nafaka alamazsa refah hâlinde olmak şartıyla kardeşlerine, daha sonra büyük ana ve büyük babalarına başvuracaktır. Nafaka davası, mirasçılıktaki sıra göz önünde tutularak açılır. Dava, davacının geçinmesi için gerekli ve karşı tarafın malî gücüne uygun bir yardım isteminden ibarettir. Nafakanın, yükümlülerin bir veya bir kaçından istenmesi hakkaniyete aykırıysa hâkim, onların nafaka yükümlülüğünü azaltabilir veya kaldırabilir. Dava, nafaka alacaklısına bakmakta olan resmî veya kamuya yararlı kurumlar tarafından da açılabilir. Yetkili mahkeme, taraflardan birinin yerleşim yeri mahkemesidir.

CEVAP: (A)

96. Yasal mal rejimi olan edinilmiş mallara katılma rejiminde aşağıdakilerden hangisi tarafların anlaşmasıyla edinilmiş mallar arasından çıkarılabilir?

- A) Kişisel malların gelirleri
- B) Bir edinilmiş malın satımından elde edilen bedel
- C) Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar
- D) Mal rejimi yürürlüğe girdikten sonra alınan taşınmazlar
- E) Sosyal güvenlik kurumlarının yaptığı ödemeler

Eşler, yapacakları bir mal rejimi sözleşmesiyle, bir mesleğin icrası veya işletmenin faaliyeti sebebiyle doğan edinilmiş mallara dahil olması gereken malvarlığı değerlerinin de kişisel mal sayılacağını kabul edebilirler. Eşler, mal rejimi sözleşmesiyle kişisel malların gelirlerinin edinilmiş mallara dâhil olmayacağını da kararlaştırabilirler (MK m.221). **CEVAP: (A)**

97. Edinilmiş mallara katılma rejiminin tasfiyesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Her eş, diğer eşin zilyetliğinde bulunan malını geri alır.
- B) Her eş, diğer eşin mülkiyetinde bulunan mallardaki değer artışını katkısı oranında talep eder.
- C) Paylı mülkiyette, mülkiyet üzerinde en fazla menfaati olan taraf diğer eşin payının karşılığını ödeyerek malın tümünün kendisine verilmesini talep eder.
- D) Eşlerden birinin ölümü üzerine sağ kalan eş, katılma alacağına mahsuben aile konutunun kendisine bırakılmasını isteyebilir.
- E) Boşanma hâlinde eşlerden birinin talebi üzerine hakkaniyet gerektiriyorsa, hakim aile konutunu talep eden eşe bırakabilir.

Mal rejiminin bu sebeplerden biri ile sona ermesi hâlinde tasfiye aşamasına geçilir. Tasfiye evresinde eşlerden biri, diğer eşte bulunan mallarını geri alır (MK m.226). Bu rejimde eşlerin edinilmiş malları kendi aralarında paylaşılması, yani eşlere aynı hak tanınmayıp sadece artık değer üzerinden alacak hakkı tanındığı içindir ki, her eş kendi zilyetliğinde bulunan ve fakat diğer eşin maliki bulunduğu malları o eşe geri vermekle yükümlüdür. Bundan sonra eşlerin paylarının hesaplanmasına geçilir. Tasfiyenin en zor ve karmaşık olan evresi de bu evredir. Mal rejiminin sona erdiği anda mevcut olan edinilmiş mallar kural olarak tasfiye anı esas alınmak suretiyle değerlendirilir, yani bu mallar tasfiye anındaki değerleriyle hesaba katılırlar (MK m.235). **CEVAP: (E)**

98. Hâkim boşanma halinde eşlerin edinilmiş mallara katılma rejiminde artık değere katılma payının azaltılmasına veya tamamen kaldırılmasına hangi bakımdan karar verebilir?

- A) Terk nedeniyle boşanmada terk eden eş bakımından
- B) Evlilik birliğinin sarsılması nedeniyle yapılan boşanmada her iki eş bakımından
- C) Eşlerin anlaşmalı boşanma yolu ile evlilik birliğini sona erdirmeleri halinde, her iki eş bakımından
- D) Zina nedeniyle boşanmada zina fiilini işleyen eş bakımından
- E) Akıl hastalığı nedeniyle boşanmada akıl hastası olan eş bakımından

Zina veya hayata kast nedeniyle boşanma hâlinde hâkim, kusurlu eşin artık de-
ğerdeki pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılmasına veya kaldırılmasına
karar verebilir (MK m. 236/II). **CEVAP: (D)**

DİKKAT

*Adayların, Medeni Kanun'un bu düzenlemesinde sayılan sebeplerin sınırlı
sayıda olduğunu göz ardı etmemeleri gerekmektedir. Zina veya hayata kasttan
başka bir sebeple açılan boşanma davasında hâkim bu tarz bir karar veremez.*

99. Eşlerin temsil yetkisiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ailenin sürekli ihtiyaçlarına ilişkin işlemleri eşlerden her biri, diğerinin iznine gerek olmaksızın tek başına yapabilir.
- B) Eşlerden biri diğer eşi yetkili kılmışsa, diğer eş ailenin sürekli olanlar dışında ihtiyaçlarına ilişkin işlemleri tek başına yapabilir.
- C) Hakim, eşlerden birini, ailenin sürekli olanlar dışında ihtiyaçlarına ilişkin işlemlerini yapmak için yetkili kılabilir.
- D) Ailenin sürekli olanlar dışındaki ihtiyaçlarına ilişkin işlemleri eşlerin, kural olarak, birlikte yapmaları zorunludur.
- E) Gecikmesinde sakınca olan hâllerde, kişisel olarak sorumlu olmak üzere, eşlerden her biri ailenin sürekli olanlar dışındaki ihtiyaçlarına ilişkin işlemleri tek başına yapabilir.

Ailenin sürekli ihtiyaçların dışında kalan ihtiyaçları için evlilik birliğini temsil yetkisi eşlerden her birine bağımsız olarak tanınmamıştır. Bu tür ihtiyaçların karşılanması için gereken hukuki işlemleri eşlerden biri tek başına yapamaz; eşlerin birlikte hareket etmesi, yani temsil yetkisini birlikte kullanmaları şarttır. Bu tür ihtiyaçlara örnek olarak bir ev kiralınması, otomobil, yazlık ev satın alınması gibi önemli ihtiyaçlar gösterilebilir. Bu tür ihtiyaçlar için eşlerden biri birliği ancak aşağıdaki iki halde tek başına temsil edebilir (MK m.188/II):

- Diğer eş veya hakim tarafından yetkili kılınmışsa,
- Birliğin yararı bakımından gecikmede sakınca bulunur ve diğer eşin hastalığı, başka bir yerde bulunması veya benzeri sebeplerle rızası alınmazsa.

Bir eşin sürekli ihtiyaçların karşılanması bağlamında yaptığı hukuki işlemlerden eşler üçüncü kişilere karşı müteselsilen sorumlu olurlar (MK m.189/I). Eşlerden biri, ailenin sürekli ihtiyaçları dışında kalan ihtiyaçları için gerekli olan bir hukuki işlemi diğer eşin rızasını almaksızın veya hakim tarafından yetkili kılınmaksızın yapacak olursa, bu işlemin sonuçlarından üçüncü kişilere karşı bizzat sorumlu olur. **CEVAP: (E)**

100. Aşağıdaki işlerden hangisi aile mahkemelerinin görev alanına girmez?

- A) Evlat edinmeye karar verilmesi
- B) Evlenmenin butlanına karar verilmesi
- C) Evlilik birliğinin korunmasına ilişkin tedbir davaları
- D) Velayet altından çıkan çocuğa vasi atanması
- E) Evlilik birliğinin temsiline izin

Kanun koyucu, aile bireyleri arasındaki ilişkilerin önemini ve çıkabilecek olan anlaşmazlıkların mahiyetini de dikkate alarak 9.1.2003 tarih ve 4787 sayılı Kanunla “aile mahkemesi” adıyla yeni bir mahkeme kurmuştur. Aile mahkemeleri il merkezleri ile nüfusu 100 bini aşan ilçelerde kurulmuş olup asliye mahkemesi düzeyindedirler. Aile mahkemesi Medeni Kanun’un aile hukuku kitabının birinci ve ikinci kısımlarından, yani evlilik hukuku ile hısımlık hukukundan doğan dava ve işlere bakacak, vesayet hukukundan doğan işler aile mahkemesinin görevi dışında kalacaktır. **CEVAP: (D)**

101. Aşağıdakilerden hangisi evlilik birliğinin korunması kapsamında yalnızca hâkim tarafından alınabilecek tedbirlerden biri değildir?

- A) Gereken hâllerde eşlerden birinin tasarruf yetkisinin sınırlanması
- B) Eşin borçlularına emir verilmesi
- C) Evlilik birliğinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmeyen eşin uyarılması
- D) Giderlere katılım payının belirlenmesi
- E) Birlikte yaşamaya ara verilmesi

A, B, C ve D şıklarında, evlilik birliğinin korunması bakımından 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile getirilen önlemler belirtilmiştir. Eşlerden biri ortak hayat sebebiyle kişiliği, ekonomik güvenliği veya ailenin huzuru ciddi biçimde tehlikeye düştüğü sürece ayrı yaşama hakkına sahiptir (MK m.197/I). **O hâlde bir eş böyle bir durum karşısında, birlikte yaşamaya bir süre ara verebilir. Bunun için hâkimin kararı gerekli değildir.** Fakat belli konuların, örneğin çocukların bu sürede eşlerden hangisinin yanında kalacağı, aile konutunda hangi eşin barınmaya devam edeceği gibi hususlar hâkim tarafından karara bağlanacağından, ara vermeyi de önlemler arasında saymak hatalı olmaz. **CEVAP: (E)**

102. Aşağıdakilerden hangisi terk sebebiyle boşanma davası açılmasının koşullarından biri değildir?

- A) Evlilik birliğinden doğan yükümlülükleri yerine getirmemek maksadıyla ortak hayata son verilmiş olmalıdır
- B) Terk fiilinin en az 6 ay sürmüş olmalıdır
- C) Diğer eşin fiilleri sonucunda ortak konuta dönmesi engellenen eşin de terk sebebiyle boşanma davası açma hakkı vardır
- D) Terk edilen eş, terk fiilinin gerçekleştiği tarihten itibaren 3 ay geçtikten sonra terk edilen eşe ihtarda bulunmadan dava açamaz
- E) Terk eden eş 6 ayın sonunda ortak konuta dönmemiş olmalıdır

Kanunumuz eşlerden birinin evlilik birliğinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmemek maksadıyla diğerini bırakıp gitmesini veya haklı bir sebep olmaksızın ortak konuta dönmemesini de bir boşanma sebebi saymıştır. Diğerini ortak konutu terk etmeye zorlayan, yani onu ortak konuttan kovan veya haklı bir sebep olmaksızın ortak konuta dönmelerini engelleyen eş de terk etmiş sayılır (MK m.164/I). Terk sebebiyle boşanma davası açabilmek için, ayrı yaşamanın en az 6 ay devam etmiş olması şarttır. Terk edilen eş 4. ayın sonunda hakime VEYA NOTERE başvurarak terk eden eşe iki ay içinde ortak konuta dönmelerini “ihtar” ettirir. Terk eden eş bu süre içinde dönmese, terk edilen eş boşanma davası açabilir. CEVAP: (D)

103. Soybağının kurulmasına ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Kocanın ölümünden sonra doğan çocuk ile baba arasında soybağı kurulması, çocuğun babanın babası tarafından tanınmasına bağlıdır
- B) Evlilik dışında doğan çocuğun baba ile soybağının kurulduğu an, ana ile babanın evlendiği andır
- C) Evli bir kadının bir başkasından olan çocuğu, gerçek babası tarafından her zaman tanınabilir
- D) Babalık davası, çocuğun doğumundan önce açılabileceği gibi doğumdan sonra da açılabilir
- E) Evlat edinme, tıpkı tanıma ve babalık hükmü gibi soybağının kurulması yollarından biridir

Evlilik dışındaki çocuklarını kendi istekleriyle tanıma yoluna gitmeyen doğal babaların babalıklarının yargı yoluyla belirlenmesi imkânı da bulunmaktadır ki, bu yol babalık davası ya da kanunun deyimiyle “babalık hükmü” yoludur. Babalık davası açma hakkı ana ile çocuğa tanınmıştır. Babalık davası çocuğun doğumundan önce veya sonra açılabilir. Dava, baba ve baba ölmüşse mirasçılara karşı açılır. Ana, davayı çocuğun doğumundan itibaren bir yıl içinde açabilir. Bu süre hak düşümü süresidir. **CEVAP: (D)**

104. Aşağıdakilerden hangisi bir vasilikten kaçınma sebebi değildir?

- A) Bedensel engel veya sürekli hastalık sebebiyle bu görevi güçlkle yapabilecek olmak
- B) Dörtten çok çocuğun velisi olmak
- C) Altmışbeş yaşını doldurmuş olmak
- D) Halihazırda başka birisinin vasisi olmak
- E) Bakanlar Kurulu üyesi olmak

CEVAP: (C) Vesayet altına alınan kimsenin yerleşim yerinde oturanlardan vasilğe atananlar, bu görevi kabul etmekle yükümlüdürler (MK m. 416). Bununla beraber, altmış beş yaşını doldurmuş olanlar, bedensel özürleri veya sürekli hastalıkları sebebiyle bu görevi güçlkle yapabilecek olanlar, dörtten çok çocuğun velisi olanlar, üzerinde vasilik görevi olanlar, Cumhurbaşkanı, TBMM ve Bakanlar Kurulu üyeleri, hâkimlik ve savcılık mesleği mensupları vasilği kâbulden kaçınma hakkına sahiptirler (MK m. 417).

105. Miras sözleşmesinde lehine kazandırma yapılan tarafla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Miras sözleşmesinde miras bırakanın karşısında yer alan taraf sınırlı ehliyetli ise, sözleşmeye tek başına taraf olabilir.
- B) Lehine ölüme bağlı tasarruf yapılan taraf tam ehliyetsizse, miras bırakan bu miras sözleşmesiyle ona ölüme bağlı bir tasarrufta bulunamaz.
- C) Lehine ölüme bağlı tasarruf yapılan sınırlı ehliyetsiz taraf miras sözleşmesiyle karşı tarafa sağlararası bir edimde bulunuyorsa, işlemin geçerliliği için sınırlı ehliyetsizin yasal temsilcisinin rızası aranır.
- D) Miras sözleşmesiyle iki taraf da bir yükümlölük altına giriyorsa her ikisinin de tam ehliyetli olması gerekir.
- E) Bir miras sözleşmesiyle lehine ölüme bağlı tasarruf yapılan taraf sınırlı ehliyetsizse, sınırlı ehliyetsiz tek başına miras sözleşmesine taraf olamaz.

Miras sözleşmesi, mirasbırakanın başka bir kimse ile yaptığı ve maddi anlamda bir ölüme bağlı tasarrufu içeren “sözleşme” niteliğinde olduğundan, her iki tarafın bu yoldaki iradelerini karşılıklı ve birbirine uygun surette açıklamalarıyla kurulmuş olur. Mirasbırakanın miras sözleşmesi yapabilmesi için ayırt etme gücüne sahip bulunması yeterli olmayıp, aynı zamanda ergin olması ve kısıtlı bulunmaması da şarttır (MK m. 503). Fakat, yukarıda da belirttiğimiz üzere, sınırlı ehliyetsizler kendilerini borç altına sokmayan hukuki işlemleri tek başlarına yapabildiği için; miras sözleşmesiyle lehine kazandırma yapılan taraf sınırlı ehliyetsizse bu işleme kimsenin onayına ihtiyaç duymaksızın taraf olabilir.

CEVAP: (E)

DİKKAT

Ösym tarafından yapılan son sınavlarda miras sözleşmesinin ehliyet yönünden geçerliliğine ilişkin bir soruda bu ayrıntı verilmeksizin cevap anahtarı sadece borç altına sokan miras sözleşmesi yönünden hazırlanmıştır. Bu nedenle miras sözleşmesine ilişkin soruları bu ölüme bağlı tasarrufun tam ehliyet şartı araması yönünden sorulmuş olabileceği göz önünde tutulmalıdır.

106. Mirasta tenkisle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tenkis davası, lehine vasiyet yapılan vasiyet alacaklısına karşı da açılabilir.
- B) Saklı paylı mirasçılardan saklı paylarına tecavüz edilmişse, mirasçılardan tenkis davasını birlikte açmaları gerekmez.
- C) Saklı payı ihlal edilen mirasçı tenkis davasını açtıktan sonra ölmüşse, ölenin mirasçılarının davaya devam etme hakları yoktur.
- D) Tenkis davasını saklı paylı mirasçı açmıyorsa, şartları varsa onun alacaklıları da açabilir.
- E) Tenkis davasını, saklı paylı mirasçılar ancak belli süreler içinde açabilir.

Tenkis davası, kural olarak saklı paylı mirasçılara ait olan bir davadır. Bununla beraber, **tenkis davası açma yetkisi, saklı paylı mirasçının ölümü hâlinde, onun mirasçıları (ilk mirasbırakanın saklı paylı mirasçısı olmasalar bile) ölen saklı paylı mirasçı için geçerli olan süreler içinde, külli halef sıfatıyla tenkis davası açabilirler.** Saklı paylı mirasçının ölümü hâlinde, onun mirasçılara geçer. Saklı paylı mirasçıların dava açmaması hâlinde, iflas masası (MK m.562), ödeme güçlüğü belgesi bulunan mirasçının alacaklıları (MK m.562/I), mirastan çıkarılmasına itiraz etmeyen saklı paylı mirasçıların alacaklıları ve iflas yönetimi (MK m.560/I) tenkis davası açabilirler. Vasiyeti yerine getirme görevlisi veya miras şirketine tayin edilen temsilci bu davayı açma hakkına sahip değildir. MK. m. 571 uyarınca saklı paylı mirasçının saklı payının zedelendiğini öğrendiği tarihten 1 ve her hâlde vasiyetnamelerin açıldığı veya diğer tasarruflarda mirasın açıldığı tarihten itibaren 10 yılın geçmesi ile tenkis davası açma hakkı düşer. **CEVAP: (C)**

DİKKAT

Ösym tarafından yapılan sınavlarda miras hukuku konusunda en sık soru sorulan konulardan biri de tenkistir. Tenkis konusu her yönden sorulabilmekle birlikte özellikle şu üç konunun net olarak bilinmesi gerekmektedir.

1. *Hangi ölüme bağlı veya sağlararası tasarruflar tenkise tabidir?*
2. *Tenkiste sıra ne şekildedir?*
3. *Kimler hangi süre içinde tenkis davası açabilir?*